

2/2025

SOTILASKOTI

Järjestön kaikilla tasoilla
tehdään työtä asiakkaan hyväksi

Kyselyllä tietoa
varusmiesten toiveista

Kirjastot auttavat
lukuinnon herättelyssä

Laaja tietopaketti
järjestön huomio-
nosoituksista

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus	3
Päätoimittajan kynästä	5
Mielipidekysely toi ensikäden tietoa varusmiehiltä....	6
Erityisruokavaliot huomioidaan sotilaskodin tuotevalikoimassa	7
Työtä asiakkaan hyväksi kaikilla tasoilla	8
Kunnossa kassulle	11
Sotilaskotityötä uusien alokkaiden myötä.....	12
Varuskuntakirjastoille myönnettiin tukirahaa	14
Niinisaloon sotilaskodin kirjaston pop upissa heräteltiin lukuintoa	17
Palkitsemisia Niinisalossa	19
Elina Merimaa houkuttelee nuoria maanpuolustustyöhön.....	19
Sotilaskotitoiminnan mahdollistajia on tärkeää muistaa.....	20
Sotilaskotijärjestön edustajat osallistuivat Finnentagiin.....	25
Eevi Jacksen Rannikkosotilaskoti- yhdistyksen puheenjohtajaksi	27
Suomenlinnan päiväkerho 25 vuotta	29
Sotilaskotitoimintaa Rannikkolaivastossa.....	30
Kadettien koulutus tuli tutuksi Santahaminassa.....	31
”Rohkaiseva nimikkovirsi on kuin pyyntö sotilaskotityön onnistumiseksi”.....	34
Uusia jäseniä perehdytettiin Torikodissa.....	35
Selviytymispakkaus	37
Reserviläisliitto viettää juhlavuottaan	38
Ivalon rajasotilaskoti - Suomen pohjoisin sotilaskoti	40
Sodevinkit.....	43
Muistamme	44
Syksyn koulutuksia	46
Ilmoitustaulu.....	48

SOTILASKOTI

58. vuosikerta / n:o 2/2025
Julkaisija: Sotilaskotiliitto -
Soldathemsförbundet ry
Simonkatu 12 A 9
00100 Helsinki
Puh. 045 123 2820
www.sotilaskotiliitto.fi

Päätoimittaja:
Satu Mustalahti
satu.mustalahti@sotilaskotiliitto.fi
Puh. 045 120 3368

Toimitus:
Sotilaskotiliitto
Simonkatu 12 A 9
00100 Helsinki
Valmiit aineistot:
toimitus@sotilaskotiliitto.fi

Toimitustyö ja editointi:
Elina Halminen
Puh. 044 518 1803

Osoitteenmuutokset ja tilausten peruutukset
tehdään suoraan sotilaskotiyhdistykseen.

Paino:
Print Mill Oy, Loviisa

Lehdet 2025:
N:o 3
Yhteinen ja yhtenäinen viestintä
Aineisto 5.8. Ilmestyy 15.9.

N:o 4
Hallinnon kehittäminen –
yhdistyksen kivijalka
Aineisto 27.10. Ilmestyy 5.12.

Aikakausmedia ry:n jäsen
ISSN 0355-9343 (painettu)
ISSN 2737-2111 (verkkojulkaisu)

Kansikuva: Rento yhdessäolo on tärkeää
varusmiesten vapaa-aikana. Säkylän
sotilaskodin yläkerrassa on ”olkkari”,
jossa on mukavat sohvut ja pelejä.
Kuva: Elina Halminen.

PÄÄKIRJOITUS

Anne Niska
Sotilaskotiliiton hallituksen jäsen
Sotilaskotipalvelut-asiakokonaisuuden
vastuuhenkilö
12.5.2025

Me palvelemme

Sotilaskotitoimintaa on ollut Suomessa jo 107 vuotta. Ehkä tunnetuin sotilaskotien perustamisen alkusysäys oli jääkäreiden esittämä vetoamus Suomen naisille. He kehottivat perustamaan sotilaskoteja, joissa pienellä rahalla voi ostaa virvokkeita, kahvia ja ruokaa ja joissa voi viettää aikaa ilman rahan käyttöä.

Sotilaskotityön uranuurtaja, järjestömme kunniapuheenjohtaja **Katri Bergholm** on lausunut: ”Sotilaskotityö ei ole päämäärä itsessään, vaan se on keino, jonka avulla me voimme palvella maamme puolustajia ja siten koko maatamme. Me palvelemme. Se on meidän kunniakas tehtävämme.”

Me palvelemme tänäkin päivänä. Näkyvimmat palvelumuodot ovat työ sotilaskodissa myyntitiskin takana, harjoituksissa leirisotilaskodeissa ja maastossa myyntiautoissa. Sotilaskotiliiton määrittelemiin sotilaskotiyhdistysten peruspalveluihin sisältyvät kahvila- ja kioskipalveluiden lisäksi muun muassa mahdollisuus seurata uutisia radion, television tai sanomalehtien kautta, mahdollisuus käyttää sähköpostia tai internetiä, kirjastopalvelut, liikkuva sotilaskoti sekä virvokkeiden ostomahdollisuus sotilaskodin ollessa suljettuna.

Ehkäpä tärkein peruspalveluohjeeseen määritelty asia ovat yhteishintaiset tuotteet. Näiden

kausittain vaihtuvien tuotteiden sekä pysyvästi yhteishintaisen kahvikupin hinnoittelun kautta osoitamme, että pyrimme tarjoamaan tuotteita samalla hinnalla sotilaskodista riippumatta. Yhteishinnoitellut tuotteet ovat yksi tapa osoittaa toiminnan olevan sotilaskotiyhdistyksen tarkoitussykälän mukaista. Vastaavasti tarkoitussykälän avulla osoitamme, ettei sotilaskotien toimintaa katsota liike- eikä arvonlisäverotettavaksi toiminnaksi.

Sotilaskotiliitto kilpailuttaa säännöllisin väliajoin tukkutoimittajat. Yhdistykset tekevät valitun tukkutoimittajan kanssa yhteistyösopimukset. Liiton kilpailutuksen kautta yhdistysten on mahdollista osallistua yhteisostoihin, joiden avulla saamme pohjoisimmankin sotilaskodin saataville samat toimitusehdot ja hintatasot kuin muilla yhdistyksillä. Tukkutoimittajien kilpailutuksessa huomioidaan myös edullisimmat ja järkevimmat toimitusehdot harjoituksiin siten, että myytäviä tuotteita on saatavilla aloituspäivästä aina harjoituksen purkuun asti.

On yhtä tärkeää palvella asiakkaita sotilaskodissa varuskunta-alueella kuin harjoituksen viime tunteilla. On aivan yhtä tärkeää palvella suomalaista asiakasta kuin liittouman myötä saapuneita kansainvälisiä asiakkaita. Monella eri tavalla ja tasolla, me palvelemme. ■

LEDARE

Anne Niska

Styrelsemedlem i Soldathemsförbundet

Ansvarig för ärendehelheten Soldathemstjänster

12.5.2025

Vi betjänar dig

Soldathemsverksamhet har funnits i Finland i redan 107 år. Den kanske mest kända inledningen till grundandet av soldathem var jägarnas vädjan till Finlands kvinnor. De uppmanade till att skapa soldathem där man för en liten peng kan köpa förfriskningar, kaffe och mat och tillbringa tid utan att använda pengar.

Pionjären inom soldathemsarbetet, vår organisations hedersordförande Katri Bergholm, har sagt: ”Soldathemsarbetet är inte ett mål i sig, utan ett sätt med vilket vi kan betjäna dem som försvarar vårt land och därmed hela vårt land. Vi betjänar. Det är vår ärorika uppgift.”

Vi betjänar än idag. De mest synliga serviceformerna är arbetet bakom försäljningsdisken i soldathemmet, under övningar som soldathem för läger och i terrängen som butiksbussar. Till de grundläggande tjänsterna för soldathemsföreningar som definieras av Soldathemsförbundet hör förutom kafé- och kioskstjänster bland annat möjligheten att följa nyheter via radio, tv eller tidningar, möjligheten att använda e-post eller internet, bibliotekstjänster, ett mobilt soldathem samt möjligheten att köpa förfriskningar när soldathemmet är stängt.

Det kanske viktigaste som definieras i anvisningarna för grundläggande tjänster är produkter till ett gemensamt pris. Med dessa produkter som varierar enligt säsong och en permanent gemen-

sam prissättning för en kaffekopp visar vi att vi strävar efter att erbjuda produkter till samma pris oavsett soldathem. Produkter med gemensam prissättning är ett sätt att visa att verksamheten överensstämmer med syftesparagrafen för soldathem. På motsvarande sätt visar vi med hjälp av syftesparagrafen att verksamheten i soldathem inte betraktas som affärs- eller mervärdesbeskattningsbar verksamhet.

Soldathemsförbundet konkurrensutsätter med jämna mellanrum partileverantörerna. Föreningarna ingår samarbetsavtal med den valda partileverantören. Genom förbundets konkurrensutsättning är det möjligt för föreningar att delta i gemensamma upphandlingar, med hjälp av vilka vi får tillgång till samma leveransvillkor och prisnivåer som för andra föreningar även för det nordligaste soldathemmet. Vid konkurrensutsättningen av partileverantörer beaktas även de förmånligaste och mest förmåttigaste leveransvillkoren för övningarna så att produkter som kan säljas finns tillgängliga från startdatumet ända tills övningen avslutas.

Det är lika viktigt att betjäna kunder i ett soldathem i garnisonsområdet som under övningens sista timmar. Det är lika viktigt att betjäna den finländska kunden som de internationella kunder som anlant i och med alliansen. Vi betjänar på många olika sätt och nivåer. ■

Päätoimittajan kynästä

Vihreitä kohtaamisia

Sotilaskotitoiminnan parissa meille kertyy kokemuksia monenlaisista kohtaamisista. Kohtaamme sotilaskotitoiminnasta kiinnostuneita, joista osa voi olla mahdollisia tulevia harrastajia, varusmiespalveluksensa suorittaneita asevelvollisia, veteraaneja. Kohtaamme oman yhdistyksemme ja muiden sotilaskotiyhdistysten jäseniä sekä sotilaskotien työntekijöitä. Lehden teemana on ”Työtä asiakkaan hyväksi järjestön kaikilla tasoilla”, joten mietitäänpä hetki kohtaamisia asiakkaiden kanssa.

Suurimmaksi osaksi kohtaamme sotilaskodissa varusmiehiä. Tämä asiakasryhmä on suunnilleen samanikäisiä ja päivittäin tietyn ajanjakson ajan samoja henkilöitä. Sotilaskodissa on toki asiakkaina myös Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen henkilökuntaa, joiden ikärakenne on hieman vaihtelevampi ja ehkä asiakkuuskin hieman pidempiaikainen. Vaihtelevampana ryhmänä luonamme piipahtavat myös reserviläiset, ja viime aikojen myötä kansainvälisten asiakkaiden määräkin on ollut kasvamaan päin.

Osittain jo asiakaskunnan rakenteenkin takia sotilaskodissa on ihan omanlaisensa tunnelma. Kohtaaminen siellä ei ole sama asia kuin kohtaaminen kahvilan asiakkaan ja työntekijän välillä. Sotilaskoti on koti ja varuskunnan vihreä keidas. Siellä on muunkinlaista asiakkaan kohtaamista kuin kahvilan kassalla tapahtuva nopea palvelutapahtuma. Vaikka sotilaskodissa on välillä kassalle jonoa, eikä siinä ehditä aina montaa sanaa vaihtaa, illan aikana voidaan kohdata rauhallisemmissa merkeissä vaikkapa kirjastossa. Ja sotilaskodin jonossa en ole koskaan huomannut asiakkaiden keskuudessa kärsimättömyyttä

enkä suuttumusta, vaikka jono olisikin pitkä ja työvuorossa hieman hitaammin kassaa hoitava vapaaehtoinen.

Edellä mainitut asiakasryhmät kohtaamme myös metsän siimeksessä erityyppisten harjoitusten yhteydessä. Vaikka kohtaamme samat asiakkaat, kohtaaminen on erilainen asiakkaalle kuin sotilaskotisisarille tai -veljelle. Uskallan sanoa, että meille sotilaskotisisarille ja -veljille juuri nämä kohtaamiset ovat antoisimpia. Metsäkeikalla saatu positiivinen palaute ja mieltä lämmittävä asiakkaan kohtaaminen antavat tarkoituksen vapaaehtoistyön tekemiselle. Eikä varmasti asiakkaan puoleltakaan katsoen ole kovin harmillista joutua harjoituksen lomassa käymään sotilaskotiautolla tai leirisotilaskodissa.

Joskus meillä on mahdollisuus päästä mukaan erilaisiin varuskunnan ulkopuolella toteutettaviin maanpuolustuksellisiin yleisötapahtumiin, joihin monesti liittyy myös esimerkiksi sotilassoittokuntien loistokkaita musiikkiesityksiä. Tällaisessa ympäristössä asiakaskohtaamiset saavat taas uudenlaisen ulottuvuuden.

Kaikkea tätä meille on vihreissä kulkiesamme tarjolla. Astutaan jokaiseen kohtaamiseen *hymyllä ja sydämellä*. ■

Satu

Parolan sotilaskodissa pidettiin onnenpyöräkampanja, jonka avulla kannustettiin varusmiehiä vastaamaan mielipidekyselyyn.

Mielipidekysely toi ensikäden tietoa varusmiehiltä

Nykyisin muutos on arjen normaali. Toimintaa pitää kehittää vastaamaan muuttuneita tarpeita. Mutta mistä tiedämme, millaisia muutoksia varusmiehet haluavat? Kysymällä varusmiehiltä saamme tietoa suoraan asiakkailtamme.

Toteutimme Hämeenlinnan Sotilaskotiyhdistyksessä mielipidekyselyn sotilaskodin palveluista varusmiehille ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittaville naisille helmi–maaliskuussa 2025. Kyselyn tavoitteena oli saada tietoa, miten varusmiehet kokevat sotilaskodin palvelut ja miten muun muassa tuotevalikoimaa ja laatua tulisi kehittää paremmiksi.

Kyselyssä on tärkeää kysymysten asettaminen, jotta saadaan vastauksia, jotka palvelevat toiminnan kehittämistä. Tämän takia kyselyn sisältöä työstettiin Hämeenlinnan Sotilaskotiyhdistyksen hallituksen asettamassa kehitysryhmässä.

Kysely toteutettiin Lyyti-sovelluksella, eli asiakkaat vastasivat kyselyyn omalla kännykällään. Kiitokset Sotilaskotiliitolle tuesta Lyyti-sovelluksen käytössä!

Kysely oli avoinna vastattavaksi kahden viikon

ajan. Lisäksi järjestimme sisarvoimin kahtena iltana kampanjan sotilaskodilla, jotta saisimme vastauksia riittävästi. Haasteena kun oli, että samaan aikaan alueella oli kolme mielipidekyselyä varusmiehille eri toimijoilta.

Kampanja sotilaskodilla kahtena iltana toimi hienosti: kaksi sisarta infosi salissa asiakkaita, ja kannustimena vastaamisesta oli pienimuotoinen palkinto, jonka sai pyöritettyään onnenpyörää.

Saimme mielipidekyselyyn 360 vastausta. Lisäksi 30 prosenttia vastaajista antoi sanallisia kehitysideoita, jotka olivat varsin hyödyllisiä. Tuloksista teimme yhteenvedon Powerpoint-muotoon, jotta niitä on helpompi käydä läpi ja esitellä. Yhteenveto käsiteltiin hallituksen kokouksessa, ja samassa kokouksessa myös hyväksyttiin kehityskohteet.

Tulokset esiteltiin koko henkilökunnan ja hallituksen yhteisessä palaverissa. Siinä yhteisessä käytiin läpi myös hallituksen hyväksymät kehityskohteet. ■

*Merja Savola
Hämeenlinnan Sotilaskotiyhdistys ry*

Erityisruokavaliot huomioidaan sotilaskodin tuotevalikoimassa

Gluteenittomien leivonnaisten valmistus tapahtuu eri työpöydällä kuin muiden leivonnaisten. Elintarvikevalvonta on hyväksynyt tilat gluteenittomien tuotteiden tekemiseen.

Kajaanin sotilaskodissa halutaan palvella kaikkia asiakkaita hymyllä ja sydämellä, ruokavaliosta riippumatta.

Tavoitteenamme on valmistaa mahdollisimman paljon erityisesti makeita leivonnaisia omassa leipomossamme. Leipien osalta turvaudumme teollisuuden valmistamiin tuotteisiin lukuun ottamatta sämpylöitä ja ciabattaa.

Laktoosittomuus on hyvin laajasti tuotteissa jo huomioitu, eikä siitä yleensä muodostu ongelmaa asiakkaille. Toinen kasvava tuoteryhmä ovat **gluteenittomat** tuotteet. Omassa leipomossamme valmistetaan niitäkin: esimerkiksi munkkeja, erilaisia pullia ja suolaisista pikkupitsoja. Joskus asiakkaat kysyvät kananmunattomia tuotteita. Silloin voimme tarjota gluteenittomia munkkeja tai gluteenillisenä kristallipullaa.

Vegaanisuus on yleisesti lisääntynyt. Sotilaskodin asiakkailla se ei kuitenkaan ole kovin merkittävä ruokavalio. Olemme hankkineet vegaanisia tuotteita, mutta ne eivät ole kuitenkaan löytäneet asiakkaidemme lautasille. Toisaalta ihan perusmunkkimme on vegaaninen! Varsinkin munkin kohdalla on kysytty öljyn alkuperää ja

koostumusta. Käytössämme oleva öljy on nykyisin 100-prosenttisesti kasviöljyä, eikä se sisällä palmuöljyä.

Sotilaskotiliiton asettama tavoite on, että vuoden **juhla-ajat** näkyisivät kodeissa. Kajaanin sotilaskotiyhdistyksessä tarjoamme asiakkaille myös kausituotteita gluteenittomina. Viime aikoina tuotekehittelyssä on panostettu myös juhlatarjoiluiden tarjontaan. Tämä on ollut leipureillemme mieluista ja palkitsevaa työtä. Olemme voineet tuoda tarjolle omissa ja prikaatin tilaisuuksissa vallan erinomaisia tuotteita laktoosittomina ja myös gluteenittomina.

Voidaan sanoa, että erityisruokavalioiden edellyttämä tarjonta on arkipäivää. Tärkeintä on, että leipurit ovat ottaneet ne osaksi normaalia toimintaa ja huolehtivat, että leivontaolot ovat esimerkiksi gluteenittomien tuotteiden osalta sellaiset, että kontaminaatiota ei pääse syntymään. ■

Heli Ikonen

Kajaanin Sotilaskotiyhdistys ry

Gluteenittomien munkkien paistamista varten Kajaanin sotilaskodin leipomossa on oma rasvakeitin.

Nina Niemi ja Kauhavan sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja Sari Malm edustamassa sotilaskotia paikallisessa tapahtumassa.

Työtä asiakkaan hyväksi kaikilla tasoilla

Sotilaskotitoiminta on ollut tärkeä osa suomalaista varusmieskulttuuria jo vuodesta 1918. Sotilaskodit tarjoavat varusmiehille ja muille asiakkaille paikan rentoutua, nauttia edullisista herkuista ja saada henkistä tukea. Sotilaskotien toiminta on monipuolista ja tukee myös kansainvälisissä tehtävissä olevia sotilaita.

Henkilökohtainen tarina

Olen kasvanut ja elänyt lapsuuteni ja nuoruuteni Sodankylän varuskunnassa, jossa vanhempani työskentelivät Puolustusvoimien palveluksessa. Ensimmäiset muistoni sotilaskodista ovat äidin vihreäruudullinen sotilaskotiessu ja 4-vuotiaana uimakoulun jälkeen Siilashallin vieressä sijaitsevassa sotkussa nautitut Isotonitit ja munkit ystävällisen palvelun ja iloisen hymyn kera.

Aloitin sotilaskotisisaren urani ensin pikkusisarena äitini mukana. Myöhemmin olin ansio-työssä Sodankylän sotilaskodissa. Tämä tausta on antanut minulle paitsi vahvan isänmaallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteen, myös syvän ymmärryksen sotilaskotitoiminnan merkityksestä.

Kauhavan sotilaskotiyhdistys

Muutettuani Pohjanmaalle liityin mukaan sotilaskotitoimintaan Kauhavalla. Vaikka Kauhavan lentosotakoulu myöhemmin lakkautettiin, yhdistyksemme on edelleen hyvin aktiivinen.

Asiakaskuntamme on hyvin monipuolinen, sillä olemme myymässä ja tarjoilemassa kahvia monenlaisissa ja monen kokoisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa. Teemme yhteistyötä monien järjestöjen, kuten reserviläisten kanssa. Sotilaskotitoiminnan myötä olen saanut mahdollisuuden tutustua moniin upeisiin ihmisiin ja luonut elinikäisiä ystävyys-suhteita. Koen, että teemme suurella sydämellä vapaaehtoista maanpuolustustyötä, jonka tuotto käytetään alkuperäiseen tarkoitukseensa eli varusmiesten hyväksi.

Kansainväliset kokemukset

Olen ollut usein mukana mieheni työskennellessä kansainvälisissä kriisinhallintatehtävissä. Vuosien varsilla ulkomailla asuessamme tutustuin myös Echos-sotilaskotijärjestön toimintaan. Suoritin aikanaan Echos-kurssinkin voidakseni tulevaisuudessa mahdollisesti työskennellä siellä, mutta järjestö kuitenkin myöhemmin lakkautettiin.

Sotilaskotitoiminta on suomalainen ja pohjois-

mainen perinne, mutta vieraillessani kansainvälisissä sotilasleireissä havaitsin samankaltaista toimintaa sotilaiden vapaa-ajanvieron tukemiseksi.

Sotilaskotien tuki rauhanturvaajille ja kriisinhallintatehtävissä oleville sotilaille on monipuolista ja merkittävää. Vaikka sotilaskodit eivät ole fyysisesti mukana operaatioissa, niiden tarjoama tuki ja palvelut ovat tärkeä osa rauhanturvaajien ja kriisinhallintatehtävissä olevien sotilaiden hyvinvointia ja jaksamista heidän palatessaan tai valmistautuessaan tehtäviinsä.

Suomen liittyminen Natoon on tuonut mukanaan uusia mahdollisuuksia ja haasteita sotilaskotitoiminnalle. Nato-jäsenyyden myötä sotilaskotien kansainvälinen yhteistyö on lisääntynyt, ja sotilaskotisisaret ovat saaneet mahdollisuuden osallistua Nato-johtoisiin operaatioihin ja harjoituksiin. Tämä varmasti rikastuttaa sotilaskotitoimintaa ja tuo uusia näkökulmia asiakkaiden palvelemiseen. Eri tiedotusvälineissä kansainväliset sotilaat ovat ihastelleet lähes tiettömienkin taipaleiden päähän ilmestynyttä liikkuvaa sotilaskotia kaikkine palveluineen.

Jukolan viesti järjestettiin Kauhavalla vuonna 2024. Sotilaskoti oli näkyvästi esillä suurella sydämellä.

Työtä asiakkaan hyväksi kaikilla tasoilla

Sotilaskotisisaret tunnetaan ystävällisyydestään ja palvelualttiudestaan. Heidän tavoitteensa on luoda kodinomainen ja lämmin ilmapiiri, jossa jokainen asiakas tuntee olonsa tervetulleeksi. Asiakkaiden suhtautuminen sotilaskoteihin ja sotilaskotisisariin on yleensä erittäin positiivista. Sotilaskodit tarjoavat varusmiehille ja muille asiakkaille paikan rentoutua ja nauttia edullisista herkuista, kuten

kuuluisista munkeista.

Sotilaskotien rooli varuskunnissa ja muissa tapahtumissa on merkittävä, sillä ne tarjoavat paitsi kahvilapalveluita, myös henkistä tukea ja viihtyisän ympäristön, jossa voi viettää vapaa-aikaa. Sotilaskotien toiminta ulottuu myös maastoharjoituksiin ja suuriin tapahtumiin, joissa sotilaskotiautot palvelevat asiakkaita.

Sotilaskotiyhdistysten merkitys on kiistaton, ja niiden toiminta jatkuu aktiivisena niin varuskunnissa kuin muissakin tehtävissä. Kiitos kaikille vapaaehtoisille ja työntekijöille, jotka tekevät sotilaskotitoiminnasta mahdollista. Rohkaisen kaikkia osallistumaan sotilaskotitoimintaan ja tukemaan sitä. ■

Nina Niemi

Kauhavan Sotilaskotiyhdistys ry

Hornetit kuvastavat Kauhavaa, ja sotilaskotitoiminta paikkakunnalla on edelleen aktiivista, vaikka lentosotakoulu on lakkautettu.

Kunnossa kassulle

Varusmiespalvelukseen astuvien nuorten miesten fyysisen kunnon heikkeneminen on ollut pitkään keskusteluissa ja huolen aiheena. Kymenlaakson Liikunta ry käynnisti Maanpuolustuksen kannatussäätiön tukemana Kunnossa Kassulle -hankkeen tarttuakseen tähän haasteeseen.

Kohderyhmänä ovat kaikki kutsuntaikäiset sekä ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä kaikki toisen asteen opiskelijat. Yhteistyökumppaneina hanketta ovat olleet toteuttamassa Puolustusvoimien Kaakkois-Suomen aluetoimisto, toisen asteen oppilaitoksia sekä Kymenlaakson kaikkien kuntien liikuntatoimet ja tietenkin MPK Kaakkois-Suomi/Kouvola.

Kymenlaakson kuntien kutsunnoissa on aloitustilaisuudessa pidetty liikuntapuheenvuoro, ja liikuntapisteellä jokaiselle kutsunnanalaiselle on tehty InBody-kehonkoostumusmittaus, josta hän on saanut henkilökohtaisen palautteen. Tarvittaessa on annettu liikunta-, uni- ja ravitsemusneuvontaa sekä ohjattu kuntien liikuntaneuvonnan palvelujen piiriin. Kutsunnanalaiset ovat olleet erittäin kiinnostuneita kuulemaan InBody-testiensä tuloksista ja ovat innostuneina vertailleet niitä keskenään.

Kuluvan vuoden helmikuussa tehtiin ”tehoisku” Karjalan prikaatiin. Tarkoituksena oli tehdä vastaavanlainen InBody-mittaus alokkaille, joille ensimmäinen mittaus oli tehty puolitoista vuotta

Karjalan prikaatin varusmiehille tehtiin seurannan vuoksi kehonkoostumusmittaukset. Palkkioksi he saivat sotilaskodin kahvit ja munkit.

aiemmin kutsunnoissa. Samalla haluttiin seurata, mihin suuntaan kunto oli kehittynyt. Palkkiona heille annettiin Valkealan sotilaskodin kahvi ja munkki -lippu.

Riittävä fyysinen kunto tukee myös henkistä hyvinvointia. Sanomattakin on selvää, että sotilaskotimunkki kuuluu varusmiehen hyvinvointia ylläpitäviin toimenpiteisiin.

*Sanna Huuhka
Kouvolan–Utin Sotilaskotiyhdistys ry*

Kymenlaakson Liikunta ry teki Kouvolan kutsunnoissa kehonkoostumustestejä.

Sotilaskotityötä uusien alokkaiden myötä

Niinisalon sotilaskotiyhdistyksellä on ollut ilo tehdä maanpuolustustyötä hymyllä ja sydämellä.

Teksti ja kuvat: Hannele Toivonen,
Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Uusien alokkaiden vastaanotto aloitettiin Niinisalon sotilaskotiyhdistyksessä jo tammikuun kolmantena, kun parisenkymmentä vihreää sisarta, veljeä ja nuorta kerääntyi tavaravarastoksi muuttuneeseen sisarhuoneeseen. Tammikuun alokkaille tehtiin lähes tuhat lahjapussia. Kovan urakan päälle nautittiin pullakahvit, vaihdettiin kuulumisia ja keskusteltiin ajankohtaisista yhdistyksen asioista.

Helmikuun neljäntenä vietettiin sotilaskodissa pizzailtaa. Erilaisia pizzoja urakoitiin toistasataa. Kahdeksan sisarta oli valmistelemassa leipurimme Jaakon johdolla, ja vauhtia riitti. Alokkaiden terveysjärjestelyt karsivat osallistujien määrää.

Yksi valaan osallistuneista alokkaista oli Ronja Saa aamulla jännittänyt, mutta odotukset juhla-vasta tilaisuudesta olivat korkealla. Sotilaskodissa Ronja oli käynyt pari kertaa. "Sode on oikein kotoisa paikka, ja ne munkit ovat todella hyviä." Ronjalla olivat mukana valapäivää seuraamassa äiti ja isovanhemmat. Mika, Ronjan Pappa, sanoo olevansa ylpeä tyttärentyttären hakeutumisesta palvelukseen. Pappa kehotti kuntoilemaan ennakoon, jotta olisi hyvässä kunnossa palvelukseen tullessaan. Maikki-mummo kertoo, että asepalvelus on ollut Ronjan unelma ja on tosi hienoa, että hän pääsi palvelukseen.

Valatilaisuutta vietettiin helmikuun puolivälissä. Tällä kertaa tilaisuus oli meille helpompi, koska vala järjestettiin omassa kotivaruskunnassa Niinisalossa. Hyvissä ajoin aloitettiin valmistelut, jaettiin tehtävät, tarkastettiin kalusto ja tehtiin täydennyshankinnat. Valatilaisuus alkoi kukonlau-lun aikaan perjantaina sotilaskotihenkilöstön val-mistautumisella päivän koitokseen. Kahvia keitet-tiin 190 litraa ja munkkeja paistettiin 4 000 sekä tehtiin voileipiä ja muita leivonnaisia lukematon määrä myytäväksi sekä kodissa että myyntiau-tossamme Pikkumunkista. Lisäksi kasarmialueella oli telttakatos, jonka pääartikkelina olivat kahvin ja munkin lisäksi grillimestarin valmistamat 180 kg grillimakkaraa. Sotilasvalan vannoi ja sotilas-vakuutuksen antoi noin tuhat alokasta Niinisalon varuskunnassa. Lähes jokaisella oli 2–4 omaista mukana, joten asiakkaita riitti.

Bingoiltaa vietettiin helmikuun lopulla. Sali oli puolillaan bingoon osallistuvia varusmiehiä, jotka samalla nauttivat kodin tarjoiluista. Vanhempien sisarten apuna nuorisajaoston tytöt jakoivat innokkaille varusmiehillä bingolipukkeita ja kyniä sekä suorittivat numeroiden arvontaa ja jakoivat palkinnot onnekkaille voittajille bingomestari, vihreä veli Joukon johdolla.

Sotilaskotien kirjastot ovat tiloja, joihin voi tulla paitsi lainaamaan ja lukemaan kirjoja, rauhoittumaan muullakin tavoin varuskunnan vilinästä. Kuva Säkylän sotilaskodin kirjastosta.

Varuskuntakirjastoille myönnettiin tukirahaa

Tekijänoikeuksien yhteishallinnointiorganisaatio Kopiosto ry:n hallitus päätti joulukuussa 2023 myöntää tukirahaa aineistohankintoihin varuskuntakirjastoja ylläpitäville sotilaskotiyhdistyksille sekä siviilipalveluskeskukselle palvelustaan suorittavien lukemisen edistämiseen ja lukemisen pariin houkuttelemiseen. Rahaa myönnettiin vuosille 2024–2025.

Luovan alan hankkeita

”Olen erittäin iloinen, että useat varuskuntakirjastot kehittävät toimintaansa, ja toivon tukirahan motivoivan sekä auttavan kirjastojen aineistohankintojen avulla varusmiesten lukemisen edistämistä”, sanoo Kopioston toimitusjohtaja **Valtteri Niiranen**.

Kopiosto voi käyttää sopimustensa perusteella

osan ulkomaille tilitettävistä tekijänoikeusrahoista kotimaisiin tarkoituksiin Suomessa. Näitä kotimaahan jääviä varoja voidaan käyttää erilaisiin tärkeisiin ja vaikutuksiltaan merkittäviin luovan alan hankkeisiin. Kopioston hallitus tekee vuosittain päätöksiä tukirahojen myöntämisestä.

Aiemmin kansallisia varoja on myönnetty muun muassa koulukirjastohankkeisiin, joita on toteutettu Kopioston omin voimin sekä myös yhteistyössä Suomen Kulttuurirahaston kanssa.

Vaikeasti tavoitettava kohderyhmä

Rahojen käyttökohteet ovat Kopioston edustamaa luovaa alaa suoraan tai välillisesti edistäviä hankkeita. Varuskuntakirjastojen tapauksessa perusteluna tuen myöntämiselle oli nimenomaan se, että varusmiespalvelustaan suorittavat henkilöt kuuluvat kohderyhmään, jota on vaikea tavoittaa

erilaisin lukemisen edistämisen kampanjoin. Tutkimusten mukaan erityisesti nuoret miehet ovat vähiten lukevia, eivätkä he vietä aikaa kirjastossa.

Aineistohankintoihin osoitetaan kunkin tukirahaa anoneen sotilaskodin kirjaston pyynnön perusteella enintään 6 000 euroa, jos varuskuntakirjasto on jo toiminnassa. Tilanteessa, jossa varuskuntakirjastoa ei ole vielä perustettu, summa on 8 000 euroa.

Kopioisto ei määrää eikä määrittele, mistä ja mitä aineistoa kirjastojen tulisi hankkia. Hallituksen toiveena on kuitenkin ollut, että hankinnat kohdistuisivat varuskuntakirjaston oman hankinnan mukaan lähinnä kirjoihin sekä aikakaus- ja sanomalehtiin. Aineistot olisivat pääosin kirjallisia, painettuja tuotteita, joita on helppoa ja vaivatonta käyttää varuskuntakirjastoissa. ■

*Valtteri Niiranen
Kopioisto ry*

Rissalan sotilaskoti pystyy Kopioiston lahjoituksen avulla perustamaan uudisrakennuksen hiljaiseen huoneeseen kirjaston.

Uusi kirjasto Rissalaan

Kun Vihreässä viestissä oli juttu Kopioiston tarjoamasta lahjoituksesta, vastasimme heti, että olemme kiinnostuneita. Siinä vaiheessa ongelmamme oli, ettei meillä ollut kirjastoa, vaan ainoastaan pieni, vanha hylly sotilaskodissa ja siinä muutamia kirjoja, pelejä ja lehtiä. Kun kerroin Kopioistoon, että uudisrakennus on suunnitelmassa ja siihen saadaan hiljainen huone kirjoille, luvattiin, että voimme hankkia myös uudet hyllyt lahjoitusvaroilla hankittaville kirjoille. Onhan kirjoilla oltava hylly, he vastasivat.

Nyt keväällä pistimme toimeksi kirjojen hankinnan. Eräältä sisarelta tuli loistoajatus hankintapaikasta, josta oli helppo saada kirjoja ja kuljettaa painavat kassit. Suuntasimme Suonenjoen Kipa-kirjakauppaan kasseinemme. Kauppias oli heti valmis yhteistyöhön laskutuksen osalta ja tyhjensi auttavaisesti hyllyjään kertoen, mitä kirjoja on missäkin. Yrittäjä kertoi, ettei pitkän uransa aikana ole tällaista kauppaa vielä tehnyt. Olimme tyytyväisiä tuestamme pienelle yksityisyrittäjälle. Kaikkia toivottuja teoksia emme saaneet samasta paikasta, vaan muutama kassillinen kirjoja ja pelejä hankittiin myös paikallisesta marketista. Innokas sisar päällysti lähes kaikki kirjat. Hänestä se on kivaa hommaa!

Hyllyt hankimme paikalliselta käytettyjä konttorikalusteita myyvältä yrittäjältä. Saimme laatuhyllyt edullisesti. Tukea niiden kuljetukseen saimme Karjalan lennoston kuljetuskeskuksen varusmiehiltä.

Lehtitilaukset ovat seuraava hankinta, muutamia aikakauslehtiä vielä tilaamme. Paikallinen Savon Sanomat on jo tullut aiemmin.

Kirjakassit ja pelit luovutimme 2. huhtikuuta VMTK:n edustajalle ja kerroimme Kopioiston osuudesta hankintoihin. Osa aineistosta jää sotilaskodin hyllyihin, osa viedään uuden kompanian varusmiesten vapaa-ajan tilaan. ■

*Pippa Rantala
Puheenjohtaja
Rissalan Sotilaskotiyhdistys ry*

"Varuskuntakirjastojen tapauksessa perusteluna tuen myöntämiselle oli nimenomaan se, että varusmiespalvelustaan suorittavat henkilöt kuuluvat kohderyhmään, jota on vaikea tavoittaa erilaisin lukemisen edistämisen kampanjoin", kirjoittaa Kopioston toimitusjohtaja Valtteri Niiranen.

Vieraskielistä aineistoa Säkylään

Säkylän sotilaskotiyhdistyksen kirjasto käytti Kopiostolta saadut rahat kirjojen ja lehtien hankintaan. Rahalahjoitus teki mahdolliseksi jatkaa useiden sanoma- ja aikakauslehtien tilausta, jotka muuten olisi todennäköisesti jouduttu lopettamaan.

Kirjaston kokoelmahankinnoissa keskityttiin uutuuskirjojen ohella erityisesti englanninkielisen aineiston hankintaan, koska sen kysyntä on lisääntynyt viime aikoina. Kopiostolta saatu lahjoitus mahdollisti sen, että raha, jota kirjaston toimintaan oli varattu, voitiin suunnata kirjaston muihin tarpeellisiin hankintoihin. Hankimme kirjat paikallisesta Säkylän kirjakaupasta.

Sotilaskotimme kirjaston kokoelma on varsin suuri, lähes 12 000 nidettä sekä runsaasti pelejä. Pyrimme pitämään aineiston ajan tasalla ja hankkimaan mahdollisimman paljon myös uutuuskirjoja. Kirjasto on avoinna viitenä iltana viikossa, ja aina paikalla on vapaaehtoinen kirjastosisar. ■

*Elina Laineenoja
Kirjastojaoston päällikkö
Säkylän Sotilaskotiyhdistys ry*

Mikä on Kopiosto?

- Kopiosto on Suomen luovaa alaa kattavimmin edustava tekijänoikeusorganisaatio, joka on saanut valtuutuksen tekijänoikeuksien hallinnointiin ja lupien myöntämiseen yli 80 000 suomalaiselta teosten tekijältä, kustantajalta ja esittävältä taiteilijalta.
- Kopiosto mahdollistaa tekijänoikeuden suojaamien julkaisujen ja audiovisuaalisten teosten vaivattoman ja vastuullisen käytön.
- Se varmistaa, että luovan alan ammattilaiset saavat heille kuuluvat korvaukset teostensa käytöstä.

www.kopiosto.fi

Niinisalon sotilaskodin kirjaston pop upissa heräteltiin lukuintoa

Tilastokeskuksen ajankäyttötutkimusten mukaan suomalaisten lukemiseen käyttämä aika on vähentynyt roimasti viime vuosikymmenten aikana. Aikaa lukemiselle jää vähemmän. Pitkien tekstien lukeminen ei kiinnosta nuoria, koska puhelin ja muu tekniikka houkuttelevat heitä enemmän.

Luettujen tarinoiden sijaan nuoret löytävät elämyksiä muun muassa peleistä, sosiaalisesta mediasta ja sarjoista. Nuorten pitäisi innostua omaehtoisesta lukemisesta, koska hyvä lukutaito auttaa koulua käyviä nuoria paitsi äidinkielellä, myös muissa oppiaineissa.

Tietoa kirjastosta

Niinisalon sotilaskodin kirjasto on useampana vuonna järjestänyt kummallekin saapumiserälle yhdessä Kankaanpään kaupunginkirjaston kanssa

pop up -tapahtuman, jossa pyritään tarjoamaan tietoa erilaisista kirjastopalveluista. Tämän vuoden tapahtumassa sai myös lisää tietoa uudesta kansallisesta e-kirjasto-sovelluksesta, jonka voi ladata omalle kännykälle tai tabletille.

Ohjelmassa oli kirjastoaiheinen mobiilikysely, arpajaiset sekä tietysti munkkikahvit. Tapahtumaan osallistui illan aikana noin 150 varusmiestä ja vapaaehtoista asepalvelusta suorittavaa naista. Tapahtumalla ja yhteistyöllä halutaan edistää laaja-alaista lukutaitoa sekä jakaa tietoa kirjastojen monipuolisista palveluista. Lukuinnon ja kirjastopalveluiden tuntemuksen tukeminen ovat avainasemassa nuorten tasa-arvoisten mahdollisuuksien takaamisessa varusmiespalveluksen jälkeen siirryttäessä esimerkiksi jatko-opintoihin.

Lukemaan tabletilta

Niinisalon sotilaskodin kirjastoon on hankittu Hublet-laite vuonna 2023. Laite on sijoitettu

Sotilaskodin kirjaston ja Kankaanpään kaupunginkirjaston yhteisessä pop up -tapahtumassa tarjottiin varusmiehille tietoa kirjastopalveluista.

Hannele Toivonen

Niinisalon sotilaskodin Hublet-laite on hankittu vuonna 2023.

sotilaskodin saliin varusmiesten ja vierailijoiden käytettäväksi. Laitteen tableteilla on mahdollista lukea kirjoja, sanomalehtiä ja aikakauslehtiä, ja tableteilla voi myös kirjautua erilaisiin sovelluksiin sekä mm. Satakirjastojen, Helmet-kirjaston ja Niinisalon sotilaskodin omille verkkosivuille. Laitteella on suomenkielisten sivujen lisäksi myös erillinen englanninkielinen sivusto kansainvälisiä kävijöitä varten.

Kopiosto myönsi Niinisalon sotilaskodin kirjastolle 6 000 euron lahjoituksen syksyllä 2024

käytettäväksi varusmiesten lukemisen tukemiseen. Vastaavia lahjoituksia myönnettiin myös muille sitä hakeneille sotilaskotikirjastoille. Avustus on hieno ele ja mahdollistaa monenlaisia hankintoja ja tapahtumia. Suunnitteilla on muun muassa uusien tuolien hankinta, sähköisten ja paperisten sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen varusmiesten käyttöön sekä kirjailijavierailu varusmiesten toiveiden mukaan.

Uppoutumista ja rentoutumista

Lukemisen tavat ovat tällä hetkellä murroksessa. E-kirjoja, e-lehtiä ja äänikirjoja ei pidä väheksyä, sillä nekin voivat avata uuden väylän kirjallisuuteen. Lukemisprosessin kannalta ne tuottavat samaa hyvää kuin paperikirjan lukeminen, lisäävät ymmärrystä, kartuttavat sanavarastoa, auttavat uppoutumaan ja kuvittelemaan asioita sekä auttavat ajatusten sanallistamisessa.

Lukemisen tapojen ohella myös kirjastot ovat muuttuneet. Kirjastosta on tullut sekä kansalaisten tapahtuma- ja kohtaamispaikka että rauhallinen olohuone keskellä monipuolista kulttuuritarjontaa. Sotilaskotikirjastokin hakee tässä murroksessa omaa paikkaansa.

Kirjastopalvelun tarkoitus on yhä sama: tarjota varusmiespalvelusta suorittaville mahdollisuus hetkeksi rentoutua palveluksen lomassa. ■

Hymyllä ja sydämellä!

Tiina Jokinen

Kirjastojaosto

Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Hyvä lukutaito lisää ymmärrystä ja kartuttaa sanavarastoa.

Palkitsemisia Niinisalossa

Porin prikaatin komentaja, prikaatikenraali Jami Virta on myöntänyt Porilaisristit yhdistyksen puheenjohtaja **Minna Mikkolalle** sekä **Eira Viitaselle**, **Tarja Kulhualle** ja **Jaakko Laineelle** hyvää toiminnasta Porin prikaatin hyväksi ja porilaishengen kohottamiseksi. Komentaja luovutti ristit ja kunniakirjat 13. helmikuuta Niinisalon varuskunnassa. ■

Hannele Toivonen
Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Anne Lähteenmäki

Elina Merimaa houkuttelee nuoria maanpuolustustyöhön

Vihreä sisar **Elina Merimaa** on valittu uudeksi nuorisosaaston vetäjäksi Niinisalon sotilaskotiyhdistyksessä. 18-vuotias Elina on kotoisin Kankaanpään Venesjärveltä. Hän kokee olevansa erittäin hyvä lasten ja nuorten parissa pitkän val-

mentamis- ja ohjaustaustansa ansiosta.

”Saan nuoret helposti innostumaan”, Elina toteaa.

Puheenjohtaja **Minna Mikkola** sai Elinan kiinnostumaan sotilaskotityöstä, ja erityisesti nuorisosaaston vetäjätehtävä tuntui hänestä juuri siltä oikealta. Elina tietää, kuinka tärkeää sotilaskotityö on varusmiehille. Hänestä on kiva olla auttelemassa muiden mukana.

”Toivon, että kevään aikana saataisiin aikaiseksi sellainen tiivis ryhmä, jonka osallistujat olisivat kiinnostuneita tästä toiminnasta. Ideoita on nyt jo paljon. Tarkoituksena on kokoontua kerran tai kaksi kuukaudessa.”

Elina vieraili Torstaiparkissa Pohjanlinnan koulussa Kankaanpäässä. Hän vei mukanaan kuuluisia sotkun munkkeja.

”Sotilaskotityö kiinnostaa nuoria, sillä se on hyvä ja ilmainen harrastus nuorille vapaaehtoisen maanpuolustustyön parissa. Kannattaa tulla mukaan toimintaan”, Elina houkuttelee. ■

Hannele Toivonen

Elina Merimaa vetää Niinisalon sotilaskotiyhdistyksen nuorisosaostoa.

Hannele Toivonen
Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Laaja tietopaketti sotilaskotijärjestön huomionosoituksista

Sotilaskotitoiminnan mahdollistajia on tärkeää muistaa

Sotilaskotijärjestön huomionosoitukset muodostavat nousujohteisen palkitsemisjärjestelmän, jossa jokaisella aktiivisesti järjestön toiminnassa mukana olevalla on mahdollisuus tulla huomioduksi. Jokaisen jäsenen tekemä vapaaehtoistyö on arvokasta. Yksi jäsen osaa yhtä ja toinen toista. Kun kootaan voimat ja puhalletaan yhteen hiileen, osaamme yhdessä mitä vain. Yhdistyksissä olisi tärkeää muistaa ja huomioda tavalla tai toisella oman yhdistyksen arjen puurtajia, sotilaskotitoiminnan mahdollistajia.

Jokainen sotilaskotijärjestön jäsen saa perehdyttämiskoulutuksen käytyään jäsenmerkin. Jäsenmerkin on suunnitellut **Ellinor Ivalo** vuonna 1927. Järjestön jäsen käyttää jäsenmerkkiä sotilaskotiasuissa tunnuksena järjestöön kuulumisesta. T-paitaan ei jäsenmerkkiä kuitenkaan laiteta.

Jäsenmerkki on ensimmäinen huomionosoitus, johon uusi jäsen on itse toiminnallaan eli koulutuksen käymällä ansioitunut. Sotilaskotiyhdistys huolehtii jäsenen peruskoulutuksen järjestämisestä ja antaa jäsenelleen jäsenmerkin yleensä vuosikoukussa tai jossakin muussa yhdistyksen juhlavassa tilaisuudessa.

Perehdyttämiskoulutuksen läpi käyminen oikeuttaa myös sähköisen osaamismerkinn saantiin sekä järjestön intra-tunnuksiin. Intrassa on paljon tärkeää ja tarpeellista tietoa sekä aktiivitoimijoille että perusjäsenille, esimerkiksi tietoa tapahtumista, koulutusmateriaaleja, pukeutumis- ja huomionosoitusohjeita ja erilaisia sääntöjä. Jokaisen jäsenen kannattaa käydä tutustumassa intran monipuoliseen sisältöön.

Nuorten jaoston pikkusisarille ja pikkuveljille ei jäsenmerkkiä myönnetä, koska järjestön jäsenen

Jäsenmerkki

tulee olla 16 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen. Pikkusisarvuosia EI lasketa jäsenvuosiin mukaan ansio- ja vuosimerkeissä. Kun nuori täyttää 16 vuotta, hän voi liittyä yhdistyksen jäseneksi.

Harrastusmerkki on ansiomerkki,

joka on tarkoitettu tunnukseksi ja kannustukseksi sotilaskotityöhön osallistuvalla aktiiviselle järjestön jäsenelle, jolla ei ole vielä muita merkkejä. Sotilaskotiyhdistys myöntää sen jäsenelle, joka on jäsenmerkin saannin jälkeen ollut kaksi vuotta aktiivisesti mukana sotilaskotitoiminnassa. Hän on tehnyt sotilaskotivuoroja, osallistunut jäseniltoihin tai ottanut muulla tavalla aktiivisesti osaa sotilaskotitoimintaan. Harrastusmerkin saaminen ei ole

Harrastusmerkki

automaatio kahden jäsenvuoden jälkeen, vaan sen saamiseksi tulee olla ansioitunut. Harrastusmerkin on suunnitellut taiteilija **Katri Warén-Varis** vuonna 1958.

Sotilaskotiyhdistys voi aikaisintaan viiden vuoden kuluttua harrastusmerkin saamisesta myöntää **pronssisen ansiomerkin** jäsenelle, joka osallistuu aktiivisesti ja säännöllisesti sotilaskotiyhdistyksen toimintaan ja suorittaa työnsä tunnollisesti.

Pronssisen ansiomerkin on suunnitellut hopeaseppä **Erkki Laakso** vuonna 1982. Pronssinen ansiomerkki korvaa harrastusmerkin ja on edellytyksenä hopeisen ansiomerkin myöntämiselle. Yhdistyksen tulee siis huolehtia, että ansioituneille myönnetään merkit ajallaan

Sotilaskotijärjestön jäsenvuosien mukaan myönnettävät **vuosimerkit** ovat 10-, 20-, 30-, 40-, 50-, 60- ja 70+-vuotismerkit. Yhdistyksellä on oikeus harkita, myöntääkö se vuosimerkin kannattaville jäsenille tai jäsenille, jotka eivät osallistu toimintaan. Vuosimerkin myöntämisessä ei noudateta viiden vuoden sääntöä, vaan ne annetaan jäsenvuosien tullessa täyteen. Jäsenvuosien laskeminen aloitetaan jäseneksi liittymisestä.

70+ -vuosimerkki

Pronssinen ansiomerkki

Sotilaskotiyhdistykset voivat vuosittain anoa aktiivisille, ansioituneille jäsenilleen huomionosoituksia, joiden anomukset toimitetaan Sotilaskotiliittoon ohjeiden mukaisesti määräaikoihin mennessä. Anomusten tulee olla asianmukaisesti täytettyjä ja huolellisesti perusteltuja. Niistä tulee näkyä tehtävänimikkeiden lisäksi toiminnan laatu ja vaikuttavuus. Anomusten tekijän tulee perehtyä Sotilaskotiliiton antamiin ohjeisiin ja täyttää anomukseen vaadittavat tiedot oikeille kohdilleen. Harmillista on, jos huomionosoitus jää saamatta huolimattomuuden vuoksi. Sotilaskotiliiton toimistosta voi aina kysyä neuvoja ja apua.

Hopeinen ansiomerkki voidaan myöntää henkilölle, joka on ollut vähintään kymmenen vuotta sotilaskotijärjestön jäsen ja ansioitunut vastuullisissa järjestön talouteen tai hallintoon liittyvissä tehtävissä

vähintään kuusi vuotta. Tällaisia tehtäviä ovat esimerkiksi sotaharjoitusten sotilaskotitoiminnan suunnittelu ja sotilaskotipäivien järjestelyvastuu. Talouteen liittyviä tehtäviä ovat mm. rahastonhoitajan tehtävät. Hallinnolliseen kokemukseen voidaan lukea toimiminen jonkin jaoston vetäjänä, hallituksen jäsenyys ja puheenjohtajuus.

Merkki voidaan myöntää aikaisintaan viiden vuoden kuluttua pronssisen ansiomerkin myöntämisestä. Edellytyksenä on, että sotilaskotiyhdistys on myöntänyt jäsenelleen pronssisen ansiomerkin. Jäsenen oletetaan jatkavan sotilaskotitoimintaa merkin saamisen jälkeen. Hopeisen ansiomerkin on suunnitellut **Sakari Salokangas** vuonna 1952. Ansiomerkit on numeroitu, ja niiden kanssa luovutetaan kunniakirja. Merkkiä ei myönnetä Katri Bergholm -mitalin myöntämisen jälkeen.

Sotilaskotiansioristi voidaan myöntää jokaiselle ansioituneelle järjestön jäsenelle vähintään 12 vuoden sotilaskotitoiminnasta tai yksityiselle henkilölle tai yhteisölle, joka on toiminut merkittävästi järjestön hyväksi ja erityisen ansiokkaasti tukenut sotilaskotityötä. Sotilaskotiansioristin

Hopeinen ansiomerkki

Sotilaskotiansioristi

laan itsenäisesti rikastuttanut sotilaskotitoimintaa, kehittänyt sitä ajan vaatimusten mukaan sekä lu-
jittanut jäsenten yhteenkuuluvuutta. Mitalin saajan
tulee olla hoitanut valtakunnallisia vastuutehtäviä
tai hänen tulee olla vaikuttanut valtakunnalli-
sesti sotilaskotijärjestössä. Mitali myönnetään
toimivalle järjestön jäsenelle. Mukana tulevat
kunniakirja ja kunniamerkkinauha. Saajan kuoltua
mitali palautetaan Sotilaskotiliittoon joko suoraan
tai sotilaskotiyhdistyksen kautta. Katri Bergholm-
-mitali lyötettiin Sotilaskotiliiton kunniapuheen-
johtajan kunniaksi vuonna 1949, ja sen on suunni-
teltu **Essi Renwall**.

Katri Bergholm -mitali

yhteydessä annetaan
pienoismerkki ja
kunniakirja, johon on
merkitty myönnetyn
ansioristin järjestys-
numero. Sotilasko-
tiansioristiä kannetaan
järjestöasussa muiden
kunniamerkkien ta-
paan. Sotilaskotiansio-
ristiä voidaan kantaa
myös siviiliasussa. Sen
on suunnitellut **Juhani
Vepsäläinen**, ja ensim-
mäiset sotilaskotian-
sioristit jaettiin vuonna
1996.

Katri Bergholm

-mitalin saajalta
edellytetään sotilasko-
titoimintaa vähintään
15 vuoden ajalta.
Myöntämisen edelly-
tyksenä on, että hän
on omakohtaisella
henkisellä panoksella

Sotilaskotiliiton hal-
litus päättää esitysten
perusteella **kultaisen
ansiomerkkin** myön-
tämisestä järjestön
jäsenelle, joka on
mittavalla toiminnal-
laan edistänyt val-
takunnallisesti koko
järjestön toimintaa.
Sotilaskotiyhdistykset
voivat tehdä vapaamuotoisen esityksen Sotilas-
kotiliitolle. Merkin on suunnitellut Ellinor Ivalo.
Katri Bergholmille annettiin Suomen Sotilaskoti-
liiton suuri kultainen ansiomerkki 1938. Merkkiä
on jaettu kultaisena ansiomerkkinä 1952 alkaen.
Tasavallan presidentti on vahvistanut ansiomerkkin
säännöt 1952.

Kultainen ansiomerkki

Standaari on yhtenä-
nen koko järjestössä,
ja myöntäjä osoitetaan
niminauhalla. Standaarin
on järjestömerkin poh-
jalta suunnitellut majuri
Kari Kiira. Säännöt on
hyväksytty ensimmäisen
kerran Sotilaskotiliiton
hallituksen kokouksessa
16.9.1993.

Standaarin myöntä-
misestä päättää sotilas-
kotiyhdistyksen hallitus,
alueellinen toimija tai
Sotilaskotiliiton hallitus.
Mikäli saajalla on jo
ennestään järjestöstan-
daari, voidaan myöntää
vain niminauha ja laatta.
Standaari voidaan myön-
tää järjestön jäsenelle
sotilaskotiaatteen mu-
kaisesta toiminnasta tai
ulkopuoliselle henkilölle
tai yhteisölle järjestön
työn tukemisesta.

Standaari

Levyke

Levyke voidaan antaa järjestön työtä huomattavasti tukeneelle henkilölle, järjestölle, alueelliselle toimijalle, liikelaitokselle tai muulle yhteisölle. Sen myöntää Sotilaskotiliiton hallitus oma-aloitteisesti tai sotilaskotiyhdistyksen esityksestä. Levykkeen on suunnitellut Essi Renwall, ja se otettiin käyttöön 1969.

Ritarimalja jaetaan vuosittain pääsääntöisesti Sotilaskotiliiton kevätkokouksessa joko jäsenelle, jaostolle, leirisotilaskodille, projektityöryhmälle, yhdistykselle, alueelliselle toimijalle, henkilöstölle tai jollekin muulle ryhmälle tai yksityiselle henkilölle, joka erityisen ansiokkaalla tavalla on edistänyt tai edistää sotilaskotitoimintaa. Ritarimaljaan liittyy standaari. Saajan nimi kaiverrutetaan maljaan.

Ritarimalja on ikuisesti kiertävä, ja se jaettiin ensimmäisen kerran vuonna 1990. Mannerheim-ristin ritarit ovat luovuttaneet

Ritarimalja

Sotilaskotiliitolle talousneuvos **Pauli Talvion** (Viipuri, Rauma) lahjoittaman Ritarimaljan tunnustukseksi järjestön arvokkaasta työstä maanpuolustustyön hyväksi.

Pienoislipun myöntää Sotilaskotiliitto järjestön jäsenelle tai erityisesti ansioituneelle henkilölle tai yhteisölle alueellisesta tai valtakunnallisesta pitkäaikaisesta sotilaskotiaatteen mukaisesta toiminnasta Sotilaskotiliiton tai sotilaskotiyhdistyksen aloitteesta.

Ensimmäisen pienoislipun on suunnitellut Katri Warén-Varis vuonna 1955. Vuonna 2003 pienoislippu uudistettiin järjestön lipun mukaiseksi. Sen on suunnitellut

Pienoislippu

lut heraldikko **Reijo Helläkoski**.

Sotilaskotijärjestön vapaaehtoiselle jäsenelle tyytyväinen, iloinen asiakas on varmasti tärkeä työstä saatava palkinto. Lisämotivaatiota voi jäsenelle tuoda, kun yhdistyksen hallitus tunnistaa sekä tunnustaa tehdyn vapaaehtoistyön huomioimalla järjestön huomionosoituksella. Jokaisen jäsenen työpanos on tärkeä voimavara yhdistyksen ja koko järjestön toiminnan kannalta.

Se, montako merkkiä roikkuu järjestöpuvun rinnassa, ei tee toisesta jäsenestä arvokkaampaa, vaan jokainen jäsen on tärkeä. Kun olet saanut yhdistyksessäsi huomionosoituksia, kannna niitä järjestöasussasi arvokkaasti ohjeiden mukaisesti. ■

*Hymyllä ja sydämellä, yhdessä toimien
saadaan paras lopputulos.*

*Pia Ojala
Järjestösihteeri
Sotilaskotiliitto ry*

Sotilaskotijärjestöstä oli Finnentag-juhlassa paikalla kuusi edustajaa.

Sotilaskotijärjestön edustajat osallistuivat Finnentagiin

Jääkärikoulutus alkoi 110 vuotta sitten, 25. helmikuuta 1915, kun ensimmäiset suomalaiset saapuivat Lockstedter Lagerin harjoitusalueelle Saksassa. Kuluvan vuoden maaliskuun ensimmäisenä päivänä Hohenlockstedtissa vietettiin Finnentag-juhlaa.

Koulutuksen aloituspäivä on nimetty Finnentagiksi eli Suomen päiväksi. Hohenlockstedtin kunnan isännöimänä juhlaa on järjestetty vuodesta 1950 lähtien, joten tänä vuonna Finnentagia vietettiin 75. kerran.

Iltapäivällä Finnen Alleella sijaitsevassa Ehrenhainin muistolehdoissa sijaitsevalla jääkärimuistomerkillä pidettiin viralliset huomionosoitukset puheineen ja seppeleenlaskuineen. Myös Sotilaskotiliitolla oli oma seppelä jääkäreiden muistoksi.

Sotilaskotiliitto laski oman seppeleen jääkärien muistoksi.

Suomea edusti Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Janne Jaakkola**. Saksaa edustivat Bundeswehrin ylitarkastaja, kenraali **Carsten Breuer** sekä Schleswig-Holsteinin osavaltion parlamentin puhemies **Kristina Herbst**.

Sotilaskotijärjestöä paikalla edustivat **Anne-May Asplund**, **Merja Autio**, **Raija Iso-Junno**, **Tiina Koskinen**, **Päivi Myyry** ja **Anne Pihlaja**.

Illan hämartyessä saimme Hungriger Wolfin lentokentällä kokea uskomattoman hienon Gros-

ser Zapfenstreichin (suuri soihtukulkue), joka on Saksan tärkein sotilaallinen seremonia. Seremonian johti Bundeswehrin Wachbataillon. Ilta päättyi perinteisesti illallisella Kartoffelhallessa, eli Perunahallissa. ■

Anne-May Asplund

Puheenjohtaja

Sotilaskotiliitto – Soldathemsförbundet ry

Finntagia eli Suomen päivää juhlittiin kuluvana vuonna 75. kertaa.

Eevi Jacksen Rannikkosotilaskotiyhdistyksen puheenjohtajaksi

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen vuosikokous pidettiin 9. maaliskuuta Rannikkolaivaston tiloissa Pansiossa. Vuosikokous valitsi uuden puheenjohtajan ja uusia hallituksen jäseniä erovuoroisten tilalle sekä vahvisti talous- ja toimintasuunnitelman vuodelle 2025.

Yhdistyksen puheenjohtajan Eevi Jacksenin tervehdys:

”Yhdistyksemme tulevaisuus on valoisa, ja se rakentuu yhteistyölle, positiiviselle asenteelle ja yhteiselle päämäärällemme. Jokaisen jäsenemme panos on arvokas, ja yhdessä voimme jatkaa

vahvana eteenpäin vaalien sitä hyvää, mitä on jo rakennettu. Uskalletaan tulla lähelle toisiamme, keskustella avoimesti ja kommunikoida rakentavasti. Palvellaan asiakkaitamme jatkossakin hymyllä ja sydämellä, toisiamme unohtamatta.

Yhdistyksen hallituksen tavoitteena on jatkaa aktiivista työtä yhdistyksemme hyväksi. Päätöksissämme tulevat korostumaan yhteistyö paikallisosastojen kanssa ja sisartoiminnan kehittäminen. Haluamme parantaa jäsentemme viihtyvyyttä ja tukea kehitystä, jolla takaamme aktiivisen osallistuvuuden tulevaisuudessakin. Edessämme on haasteita, mutta myös valtavasti mahdollisuuksia rakentaa yhä mielekkäämpää sisartoimintaa. Tu-

lemme kohtaamaan erilaisissa ja mukavissa tapahtumissa, kokouksissa sekä koulutuksissa. Haluan kannustaa kaikkia avoimeen kommunikointiin ja ajatusten vaihtoon. Se on avain positiiviseen kehitykseen. Jatetaan ja kehitetään toimintaamme yhdessä varusmiesten hyväksi.”

Yhdistyksen hallituksen erovuoroisten jäsenten tilalle valittiin varsinaisiksi jäseniksi **Esa Kauppinen** Upinniemen paikallisosastosta ja **Raisa Friberg** Suomenlinnan paikallisosastosta. Varajäseniksi valittiin **Kirsi Patrikainen** ja **Miia Rauhu** Turun paikallisosastosta. Hallituksessa jatkavat **Anne Laine** Upinniemen paikallisosastosta, **Eila Korhonen** Hangon paikallisosastosta sekä **Outi Viljanen** ja **Seija Kari** Suomenlinnan paikallisosastosta.

Hallituksen järjestäytymiskokouksessa valittiin varapuheenjohtajaksi Eila Korhonen. Hallitus perusti talous-, koulutus-, sisar toiminta- ja varusmiesvaliokunnat tukemaan hallitustyöskentelyä. ■

Rannikkosotilaskotiyhdistys ry

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja Eevi Jacksen.

Eeva Viljanen ja Pirkko Jaatinen ovat sotilaskotisisaret, jotka ovat kulkeneet yhtä matkaa kerhon alkumetreiltä tähän päivään.

Suomenlinnan päiväkerho 25 vuotta

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Suomenlinnan paikallisosaston puheenjohtaja Teija Wessman kiittää osaston sisaria ja etenkin Eeva Viljasta 25 vuotta täyttäneen Päiväkerhon pyörittämisestä. Kerho on vaalinnut perinteitä ja kulttuuria sekä siirtänyt korvaamatonta hiljaista tietoa seuraaville sukupolville.

Eeva Viljanen kertoo, mistä Päiväkerho alkoi:

”1980-luvulla emme juuri tavanneet aktiivityönsä päättäneitä sisaria, koska jo 60-vuotias oli liian vanha ainakin päättävissä elimissä toimimaan. Tiedettiin kyllä, että pitkään sotilaskotitehtävissä harjaantuneiden sisarten tietoa ja taitoa piti siirtää uusille sisarille. Niinpä lauantaina 27. huhtikuuta 1985 **Kirsti-Liisa Vienon** aloitteesta kokoontui kolmisenkymmentä ikivihreää sisarta yhteiseen seniori-iltapäivään. Mukana oli myös kunniapuheenjohtajamme, 85-vuotias **Anna-Liisa Rewell**. **Irma Castren** tarjoilujaostoineen ja paikallisosaston puheenjohtaja **Marjatta Piironen** sekä Rannikon kuulumisiin tilaisuudesta raportoinut **Ulpu Pajala** vastasivat tapahtuman onnistumisesta ja tiedon säilymisestä jälkipolville.

Ajatus hiljaisen tiedon siirtymisestä jäi hautumaan, ja tuon tilaisuuden myöhäisenä seuraajana Katajanokan toimitilassa kokoontuu vuodesta 2000 lähtien parikymmentä sisarta Päiväkerhoon kuukauden toisena keskiviikkona iltapäiväkahville, jossa tapaaminen ja keskustelu ovat pääasia. Tästä kertoo jokaisessa tapaamisessa iloinen puheensorina. Tärkeä syy päivätapaamiselle on ollut haluttomuus liikkua iltaisin kaupungilla. Välillä on voitu lähteä joko päiväretkelle tai kokoontua kiinnostavan näyttelyn merkeissä.

Sotilaskotityössä on parhaimmillaan veto-voimaa, joka saa uuden sisaren mukaan työhön ja sitoutumaankin siihen vähitellen. Vuosi- ja ansiomerkeistä voidaan päätellä, että kysymys

on elämäntavasta, millä on vaikutuksensa myös muihin elämän valintoihin. Järjestön sääntö velvoittaa vaalimaan perinteitä, juuri niitä, joita aikanaan aktiivisen sisaren henkilökohtainen panos on luonut. Rannikon sisaren merellinen toimintaympäristö on ollut omanlaisensa. Viikonloppupäivystykset linnakkeilla on hoidettu usein yksin tai joskus pareina, mikä on ollut myös monenlaisten kokemusten kertymisen perusta.

Nykytilanteessa korostuu entistä selvemmin alkuperäisistä arvoistamme isänmaa ja sen itsenäisyys, jota Päiväkerhossa on kunnioitettu itsenäisyyspäivälounaalla, sisarille tarkoitettulla juhlalla. Menneet 25 vuotta ovat jättäneet mieleen monia sisarpersoonallisuksia ja heidän kohtaloitaan, joista olemme sekä lukee että kuulleet omakohtaisia kertomuksia. Ehkä emme aluksi pitäneet tätä kerhotapaamista yhdistyksen kannalta tärkeänä toimintamuotona, mutta sellainen siitä on vuosien mittaan tullut.” ■

*Rannikkosotilaskotiyhdistys ry
Suomenlinnan paikallisosasto*

*Suomenlinnan paikallisosaston
Päiväkerhon 25-vuotista taivalta
juhlittiin Katajanokan toimitilassa.*

Amanda Harkimo ja Turun paikallisosaston sisaret viime kesän kotiutusjuhlassa.

Sotilaskotitoimintaa Rannikkolaivastossa

Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Turun paikallisosasto toimii Turun Pansiossa, Rannikkolaivaston varuskunnassa.

Viisi vuotta sitten meille ei tullut lainkaan alokkaita, vaan Upinniemiessä alokaskoulutuksen saaneet tulivat valan jälkeen Pansioon jatkamaan koulutusta laivoilla ja sotilaspoliiseina. Viimeisen viiden vuoden aikana olemme kuitenkin saaneet myös lainaan alokkaita aina komppania kerrallaan, koska Upinniemen varuskunnassa kasarit olivat remontissa.

Alokkaiden tulo Pansioon muutti myös sotilaskotimme toimintoja. Alokkailla pidetään infot ja kotiväkipäivät heti koulutuksen alussa, kun taas laivaston kotiväkipäivät ovat aina huhti–toukokuussa ja syys–lokakuussa. Tämä tilanne lisäsi varusmiesten määrää alueella, ja täten myös sisarten tarvetta oli enemmän.

Hoidamme myös reserviläisten ja MPK:n koulutusten sotilaskotitoiminnat viikonloppuisin, ja jos tarvetta ilmenee, menemme myös Gyltön linnakesaarelle sodehommiin. Varuskunnallisten tapahtumien lisäksi olemme mukana Turun tapahtumissa. Tulevana keväänä olemme saaneet kutsun pitää sotilaskotia valtakunnallisessa Taita-

ja- tapahtumassa yhdessä Turun Sotilaskotiyhdistyksen kanssa. Tapahtuman teemana on ”Turvallisesti tulevaisuuteen”, ja siinä ovat mukana myös Puolustusvoimat, pelastuslaitos ym. turvallisuusalaan yhdistettäviä toimijoita.

Suurten tapahtumien tuotolla pystymme taas tukemaan varusmiehiämme niin sotilaskodissa kuin laivoilla. Perinteinen kotiutusjuhla on aina ennen kesäkuun puoliväliä. Siinä on mukana myös varuskuntaravintola Poiju.

Paikallisosastomme sisarten yhteistyö on sujuvaa, ja meillä on aina hymy kasvoilla, kun saamme palvella meidän poikiamme ja heidän läheisiään. Viihdymme hyvin myös keskenämme, ja meillä on hyvä yhteishenki erilaisia tapahtumia järjestettäessä.

Laivastossa sotilaskodin asiakasmäärät ovat vaikeasti arvioitavia, koska laivojen liikkeet vaikuttavat niihin. Meille kuitenkin meripojat ovat kaikki kaikessa, ja mikään näky ei voi korvata täyttä salillista laivaston poikia. ■

*Marjo Lindstedt
Turun paikallisosaston puheenjohtaja
Rannikkosotilaskotiyhdistys ry*

Kadettien koulutus tuli tutuksi Santahaminassa

Meillä Santahaminassa on varusmiehiä kouluttavan Kaartin jääkärirykmentin lisäksi toinenkin, vähän erikoisempi yksikkö palveltavana, eli Maanpuolustuskorkeakoulu. Iso osa Maanpuolustuskorkeakoulua on Kadettikoulu, joka järjestää uusien ammattiupseerien peruskoulutuksen ja johon yhdistyksemme pääsi tutustumaan.

Opiskelu Kadettikoulussa

Isäntänämme toimi Kadettikoulun johtaja, eversti **Jukka Nurmi**. Hän esitteli alkuun auditoriossa koulun toimintaa. Viime vuosina kadettikurssien kokoa on kasvatettu, ja syksyllä 2024 koulussa aloitti lähes parisataa kadettia. Kiinnostus ja samoin uusien upseerien tarve ovat edelleen kasvamaan päin, ja kevään 2025 haussa hakijoita oli ennätysmäärä 789. Useimmat hakijat hake-

Kadettikoulun johtaja, eversti Jukka Nurmi esitteli Kadettikoulun toimintaa.

Sisaria Maanpuolustuskorkeakoulun auditoriossa vierailulla.

Maanpuolustuskorkeakoulun ruokala- ja juhlasalirakennuksen ala-aula.

vat koulutukseen pian varusmiespalveluksensa jälkeen, ja valintakokeissa mitataan sekä henkistä että fyysistä soveltuvuutta. Pääsyrat ovat samat miehille ja naisille.

Alkuajat kaikki kadetit opiskelevat yhdessä Santahaminassa. Myöhemmin Merivoimien kadetit siirtyvät Suomenlinnan Merisotakoululle ja Ilmavoimien kadetit omiin koulutuspaikkoihinsa. Alussa on kaikille yhteisiä aiheita, ja opiskelu on sekoitus luokahuoneessa ja pöydän ääressä opiskeltavaa teoriaa, kuten johtamista ja strategiaa, sekä käytännön harjoituksia niin Santahami-

nan maastoissa kuin muuallakin. Vuoden alussa pidetään pitempi harjoitus Kuhmon Vuosangassa. Klassikkoharjoitus on myös täysissä varusteissa avantoon hiihtäminen.

Toisen opiskeluvuoden puolivälissä Maa-voimien kadetit valitsevat oman aselajinsa ja siirtyvät jatkamaan opintojaan aselajikouluihin, kuten Tykistökouluun Niinisaloon. Tämä näkyy myös meillä sotilaskodissa: syksyllä ovat paikalla ensimmäisen ja toisen vuoden kadetit, mutta keväällä vain ensimmäisen.

Ennen valmistumista kadetit tekevät oman

”Tulipa kotoisa olo”

Oltiin syksyn pimeällä autokeikalla kadettien harjoituksessa. Kadetti teki ostoksensa ja sen lomassa juteltiin, että harjoitus on nyt puolivälissä, tämän yön saa nukkua sisällä sängyssä, ja huomenna taas jatketaan teltaelämää vielä toinen viikko. Kadetti keräili ostoksensa ja kännykkänsä ja sanoi sitten itsekin hämmästellen: ”Tulipa kotoinen olo.” Siinä tiesivät siskot olevansa oikeassa paikassa!

lopputyönsä, kandidaatintutkielman. Kolmannen vuoden lopuksi kadetit valmistuvat ja siirtyvät luutnantteina ja samalla sotatieteen kandidaatteina ensimmäiseen tehtäväänsä, joka on useimmiten varusmiesten kouluttamista joukko-osastoissa. Muutaman vuoden joukko-osastopalveluksen jälkeen luutnantit siirtyvät Maanpuolustuskorkeakouluun jatkamaan maisterivaiheen opintojaan, joiden päätteeksi he siirtyvät yliluutnantteina seuraavan tason tehtäviin.

Kadetin arki

Esityksen jälkeen pääsimme kiertämään aluetta ja kuulemaan kadettien arjesta parhaan asiantuntijan eli kadetin johtamana. Aloitimme majoitusrakennuksesta, joka kovasti muistuttaa mitä tahansa 1960–80-luvun kasarmia sillä erotuksella, että kadetit asuvat kahden hengen tuvissa.

Päärakennuksessa on toimisto- ja majoitustilojen lisäksi myös hyvät kuntoilumahdollisuudet, kuten uima-allas. Käytössä on myös iso urheilukenttä, ja kadeteilla on muun muassa amerikkalaisen jalkapallon joukkue, joka osallistuu yliopistosarjaan. Kadeteilla on myös muuta yhteistä vapaa-ajan toimintaa, kuten ampumaharrastusta ja kuorotoimintaa.

Juhlasalirakennuksessa on arvokas juhlasali kullattuine pylväineen ja sankariauloiineen. Kadettivuosiin kuuluu myös paljon perinteitä, kuten osallistuminen ensimmäisenä vuonna itsenäisyyspäivän paraatiin ja toisena vuonna presidentin itsenäisyyspäivän vastaanoton järjestelyihin, joita varten kadettien opintoihin kuulu myös tanssinharjoittelua. Tanssia on myös sarkajuhlissa, jossa ensimmäisen vuoden kadetit juhlivat ”simppuvaiheen” päättymistä ja siirtymistä kadettiupseerien joukkoon.

Funkistyylin helmi

Alue sijaitsee Santahaminan kauniissa merimaisemissa mäntyjen keskellä ja eroaa muusta Santahaminan rakentamisesta. Muuten Santahaminassa on 1800-luvun lopun tiilirakentamista ja toisaalta 1960–1980-lukujen tyyliä. Maanpuolustuskorkeakoulun alue on 1930-luvun funkista puhtaimmillaan valkorapattuine seinineen. Vanha Kadettikoulu Helsingin Munkkiniemessä jäi ahtaaksi

varsinkin ulkoharjoitustilojen osalta 1930-luvun lopulla, ja samaan aikaan Suomi sai vuoden 1940 olympiakisat järjestettäväkseen. Niinpä Santahaminaan rakennettiin yksi olympialaisten kisakylästä, joka muuntuisi kisojen jälkeen Kadettikouluksi. Rakennusten tuli kuvastaa Suomen nykyaikaisuutta ja moderniutta ja kertoa Suomesta ulkomaille.

Paikan luonto sopi hyvin kuvastamaan Suomen kansallismaisemaa. Kisoja ei sodan takia tullut, mutta edelleen kadetit opiskelevat paikassa, jonka modernismia vaaliva DOCOMOMO-järjestö on valinnut modernismin maailmankohteeksi. Rakennukset ovat myös pullollaan yksityiskohtia, kuten pääoven edessä olevat museotykit Barbara ja Vilho sekä Leijonatalon leijonareliefit, jotka koristavat myös Sisu-pastillirasioita. ■

Marju Moisalo

Helsinki–Santahamina sotilaskotiyhdistys ry

Lisälähteenä käytetty:

Jarmo Nieminen: Santahaminan sotilassaaren luontoaarteet

Kirjoittaja Marju Moisalo.

"Rohkaiseva nimikkovirsi on kuin pyyntö sotilaskotityön onnistumiseksi"

Helmikuussa pois nukkuneen säveltäjä Ilkka Kuusiston musiikkiura oli laaja ja ansiokas. Yksi hänen tuotoksensa on sotilaskotitoiminnalle erityisen tärkeä, sotilaskotijärjestön nimikkovirsi Kosketa minua, Henki (virsi 125). Sotilaskotiliiton entinen puheenjohtaja ja nykyinen liiton kunniajäsen Kirsti Ikonen muistelee nimikkovirren syntytarinaa.

Milloin sotilaskotijärjestön nimikkovirsi valittiin? Oliko aiheesta keskusteltu jo aiemmin?

"Valinta tapahtui vuonna 1987, eikä aiheesta siihen mennessä ollut keskusteltu millään taholla, vaikka sotilaskotityötä oli tehty jo 69 vuotta.

Omalle nimikkovirrelle oli tarvetta, sillä vaikka sotilaskotisaret olivat omineet Sotilaspoika-marssin omaksi nimikkomarssikseen, sisarten laulettavaksi se oli liian vaikea."

Kuka ehdotti nimikkovirren valintaa? Kuka valitsi virren?

"Pääesikunnan kirkollisiasiain toimiston päällikkö, teologian tohtori, kenttärovasti **Esko Kilpi** (1934–2017) soitti minulle vuonna 1987 Sotilaskotiliittoon ja kertoi, että Sotilaan virsikirjasta ollaan ottamassa uusi painos. Samassa yhteydessä hän totesi, ettei Sotilaskotiliitolla ole omaa nimikkovirttä. Totesimme yhteistuumin, että oma virsi pitää valita, ja ryhdyimme heti toimeen. Esko Kilpi kysyi ehdotustani, ja mieleeni tuli heti äitini, sotilaskotisisar **Hilkka Larjan** lempivirsi 125. Esko Kilpi piti ehdotustani erinomaisena, emmekä muita vaihtoehtoja tämän jälkeen edes miettineet."

Mitkä asiat saivat Sinut ehdottamaan virttä Kosketa minua, Henki?

"**Pia Perkiön** puhuttelevat ja kannustavat sanat ovat kuin rukous tai pyyntö sotilaskotityön onnistumiseksi ja rohkaisuksi sotilaskotisarille. Sotilaan virsikirjan virsi 125 koskettaa myös varusmie-

Sotilaskotijärjestön nimikkovirsi on Ilkka Kuusiston säveltämä Kosketa minua, Henki.

hiä ja muita sotilaita: "Anna elämälle suunta ja tarkoitus."

Ilkka Kuusiston vuonna 1979 säveltämää melodiaa on helppo laulaa, ja yhdessä Pia Perkiön sanoituksen kanssa se muodostaa harmonisen kokonaisuuden."

Miten asia eteni?

"Aikanaan Sotilaskotiliiton hallitus vahvisti nimikkovirren valinnan, eikä moitteita tullut.

Päätöksenteossa vähän oikaistiin, mutta samalla mahdollistui virren saaminen vuonna 1988 painettuun Sotilaan virsikirjaan."

Missä tilanteissa

nimikkovirttä on käytetty?

”Sotilaskotijärjestön virallisissa kokouksissa alkuhartauden osana virttä on laulettu, samoin sotilaskotiyhdistyksissä sisarten palkitsemisten yhteydessä, kinkereillä ja muissa hengellisissä tilaisuuksissa. Mitään ohjeistusta virren käytölle ei ole annettu. Puolustusvoimien kirkollisen työn käytänteistä minulla ei ole tietoa, mutta luulin, että esimerkiksi kastetilaisuuksissa ja rippikoulun yhteydessä tätä virttä saatetaan laulaa. Paikalliset sotilaskotiyhdistykset ovat lahjoittaneet Sotilaan virsikirjan kaikille varusmiespalvelukseen astuville ainakin vuodesta 1953, luultavasti kauemminkin.

Nimikkovirren syntyhistoriaa ei ole *Sotilaskotityötä 100 vuotta* -historiikirjaan dokumentoitu, vain maininta nimikkovirren valinnasta. Hyvin ymmärrän, että sotilaskotisisaria virren poikkeuksellinen syntyhistoria on kiinnostanut. Kenttäpiispa Jorma Laulaja lahjoitti minulle painotuoreen virsikirjan saatesanoin: ”Yhteistyöstä kiittäen 29.10.1988. Jorma Laulaja.” ■

Haastattelu: Elina Halminen

Kirsti Ikonen.

Oulun sotilaskotiyhdistyksessä tapahtuu

Uusia jäseniä perehdytettiin Torikodissa

Kaikkiaan meitä uusia oli saapunut perehdytyspäivään viisi, ja päivän aikana kuulemani perusteella poikkeuksellista oli, että siinä joukossa oli meitä miespuolisia veljiä neljä. Huumorin sävyttämänä sanottiin, että olisimme kuulemma kantavia voimia sotilaskotiyhdistyksessä varsinkin sotkuautokeikoilla.

Meitä oli yhdistyksen puolesta perehdyttämässä rautaisen kokemuksen omaava ryhmä, jolla oli sotilaskotityötä takana yhteenlaskettuna toistasataa vuotta: **Rauni Myllyaho, Tellervo Suoranta-Sallinen ja Eva Lindblad.** Rauni lausui meidät tervetulleiksi ja esitteli päivän kulun.

Ei vain rauhan aikana

Päivän aluksi Puolustusvoimien asettama yhteysupseeri eli vihreä veli, kapteeni **Henri Yli-Pyky** Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimistosta kertoi yleistilanteesta lähialueellamme, esitteli edustamansa Kainuun prikaatin toimintaa ja kuvasi lyhyesti Puolustusvoimien ja Sotilaskotiliiton välistä yhteistoimintasopimusta, jonka pohjalle toiminta on luotu.

Lyhyesti sanoen Puolustusvoimat antaa järjestölle tukea tilojen, kaluston ja koulutuksen muodossa, ja vastaavasti sotilaskodit järjestävät varuskunnissa ja sotaharjoituksissa sekä muissa Puolustusvoimien tilaisuuksissa virkistyspalveluja varusmiehille, reserviläisille, kantahenkilökunnalle ja muille osanottajille. Itselleni oli tässä uutta, että sotilaskotitoiminnalla on rooli

osana maamme kokonaisturvallisuuden timanttia ei vain rauhan aikana, vaan myös poikkeusolosuhteissa.

Historiaa ja perusasiaa

Historiakatsauksen sotilaskotitoimintaan antoi Telleruvo. Jo 107 vuotta sotilaskotityötä on Suomessa tehty, ja esityksessä vilahtelivat sanat ”jääkäri-liike”, ”Suomen naisyhdistys”, ”Naiskagaali”, ”Liebesgaben-lähetykset” sekä Katri Bergholm, Helsingin yhdistyksen ja valtakunnallisen liiton perustaja, jonka niminen mitali on myös perustettu palkinnoksi ansioituneille jäsenille.

Iltapäivän osuus keskittyi Evan esittelemään yleiskuvaukseen sotilaskotitoiminnasta ja valtakunnallisesta organisaatiosta, toiminnan arvopohjasta ja Oulun yhdistyksestä. Opin, että kaikki toiminta tähtää varusmiesten ja reserviläisten

kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimiseen sekä maanpuolustushengen ja -valmiuden edistämiseen.

Termit ”pojat” ja ”koditon” tulivat tutuiksi. Ne kuvaavat Oulun yhdistystä: emme enää toimi varuskunnan yhteydessä, eikä meillä ole kiinteää sotilaskotia. Kummipoikamme löytyvät Ivalon rajajääkärikomppaniasta, ja mahdolliset toiminnan tuotot ohjataan heidän hyväkseen. 160 hengen vahvuisesta yhdistyksestämme löytyy useita jaostoja, joiden toimintaan kaikki voivat omien kiinnostuksen kohteiden mukaan osallistua. Eniten toimintaa on liikkuvassa sotilaskodissa sekä tarjoilu- ja muonitusjaostossa.

Työtä ja sitoutumista

Tilaisuuden lopuksi saimme yhdistyksestämme lahjaksi sotilaskotijärjestön 100-vuotisjuhlajulkai-

Oulun Sotilaskotiyhdistys ry

Oulun sotilaskotiyhdistyksen uusia jäseniä perehdytettiin yhdistyksen ja koko järjestön toimintaan.

sun, ja ainakin itseäni sen sisältö kovasti kiinnosti vielä tilaisuuden jälkeen. Ehkä merkittävoin oivallukseni päivästä oli se valtava erilaisen työn ja sitoutumisen määrä, joka edeltää yksittäisen sotkuasiakkaan munkkikahvittelua. ”Vapaaehtoisuus on suomalaisen sotilaskotityön omaleimaisin piirre.” ■

*Hannu Haataja
Edelleen tuore jäsen
Oulun Sotilaskotiyhdistys ry*

Oulun sotilaskotiyhdistyksellä ei ole kiinteää sotilaskotia, mutta toiminnan tuottoa ohjataan Ivalon rajajääkärikomppanian varusmiesten hyväksi.

Selviytymispakkaus

O sallistuin Oulun sotilaskotiyhdistyksen sisarena Alueellisen maanpuolustuskurssin jatkokurssille 12.–13. helmikuuta 2025. Kurssi pidettiin Oulun teatterilla, ja kahteen päivään oli mahduttu tiiviissä paketissa asiaa yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeitä asioista.

Oma ryhmäni sai tehtäväksi pitää kursseilla jo perinteeksi muodostuneen viiden minuutin aamunavauksen toisena kurssipäivänä. Ryhmän mielestä paras (ja ainoa) idea aamunavaukseksi oli, että Iina soittaa huilua. Tällä kertaa Iina ei kuitenkaan soittanut huilua, vaan päätin esitellä kokonaisturvallisuutta lapsen näkökulmasta.

Alakouluikäiset lapseni olivat edellisenä kesänä koonneet lomapäivän kuluksi Suuren Selviytymispakkauksen, jonka sisällön nyt aamunavauksessa esittelin kurssikavereille. Selviytymispakkaus oli koottu kenkälaatikkoon, jonka kanteen kirjoitettiin tussilla ”Selviytymispakkaus”, ja laatikosta löytyivät lasten tärkeysjärjestyksessä seuraavat selviytymisvälineet:

1. Pehmolelu – tuo turvaa tilanteessa kuin tilanteessa, jos jotain sattuu.
2. Kynä, paperia ja tyhjä pullo – jos kännykkä ei toimi, voi hätätilanteessa lähettää pullopostin!
3. Suomen lasten luontokirja – jos ruoka loppuu, kirjasta voi katsoa mitä luonnonantimia saa syödä.
4. Teippiä – teippi on aina hukassa, teipillä voi kiinnittää asioita paikoilleen.
5. Narua – jos pudotaan rotkoon, niin voidaan kiivetä sieltä pois.
6. Pähkinöitä – kylläkin pussi oli jo avattu, mutta kuitenkin. Siltä varalta, että eväät loppuu.
7. Tulitikut – niitä saa kylläkin käyttää vain aikuisen kanssa, eli ei niin hyödylliset.

Minusta tässä on hyvä näkökulma meille jokaiselle: hätätilanteessa tärkeintä on henkinen kriisinkestävyys, jota tuemme parhaiten varautumalla etukäteen ja huolehtimalla meille tärkeistä asioista. ■

*Iina Tuomela
Oulun Sotilaskotiyhdistys ry*

Yhdessä tekeminen on reserviläistoiminnan kulmakiviä.

Vapaaehtoiset maanpuolustusjärjestöt esittelyssä

Reserviläisliitto viettää juhlavuottaan

Liitto järjesti huhtikuussa ison koko kansan maanpuolustustapahtuman Helsingin Kansalaistorilla, jossa kansalaiset pääsivät tutustumaan maanpuolustustoimintaan. Isot valtakunnalliset haastetapahtumat jatkuvat myös juhlavuonna.

Ammuntaa, liikuntaa, varautumista

Reserviläisliitto on yli 50 000 jäsenellään Suomen suurin vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestö. Liiton alaisuudessa toimii 18 maakunnallista reserviläispiiriä ja 319 paikallista reserviläisyhdistystä Ahvenanmaalta Utsjoelle asti. Keskeisenä toimintamuotona on ammunta, mutta piireissä ja yhdistyksissä järjestetään paljon myös muun muassa liikuntatapahtumia, varautumiskoulutusta ja veteraaniperinnetoimintaa.

Huhtikuussa tuli 70 vuotta Reserviläisliiton perustamisesta: liitto perustettiin Helsingissä 17. huhtikuuta 1955 paikallisten reservialiupseeriyh-

distysten keskusjärjestöksi. Liitto toimi 1990-luvun puoliväliin asti nimellä Reserven Aliupseerien Liitto. Vuoden 1995 lopulla tehdyllä sääntömuutoksella liitto muuttui käytännössä avoimeksi maanpuolustusjärjestöksi, ja nimi vaihtui Reserviläisliitoksi. Useimmat liiton jäsenyhdistykset ovat tämän jälkeen muuttaneet sääntöjään niin, että jäseneksi voidaan hyväksyä armeijataustaan katsomatta täysi-ikäinen Suomen kansalainen.

Haastetapahtumia

Huhtikuussa liitto järjesti ison koko kansan maanpuolustustapahtuman Helsingin Kansalaistorilla, jossa kansalaiset pääsivät tutustumaan pelastusviranomaisten, maanpuolustusjärjestöjen ja liiton yhteistyökumppaneiden esittelypisteisiin sekä Puolustusvoimien kalustoon. Esiintymislavalla kuultiin muun muassa pikkulotan tarina jatkosodasta sekä Ylen Naissotilaat-sarjassa esiintyneiden henkilöiden kokemuksia nykyisestä asepalve-

luksesta. Päivä huipentui iltajuhlaan Sokos Hotel Presidentissä.

Maaliskuussa tuli kuluneeksi viisi vuotta koronapandemian alkamisesta. Koronan seurauksena käynnistyivät valtakunnalliset haastetapahtumat, joita on pystynyt suorittamaan joko omatoimisesti tai porukassa. Maalis–toukokuun ajan Reserviläisliitto haastoi yhdessä SPR:n Veripalvelun kanssa reserviläisyhdistykset perustamaan oman Luovuttajaryhmän ja luovuttamaan mahdollisimman aktiivisesti verta. Haastetapahtuman nimi onkin osuvasti *Reserviläinen ei luovuta – paitsi verta*. Haasteen suojelijaksi saatiin puolustusministeri **Antti Häkkänen**. Haaste päättyy toukokuun viimeisenä perjantaina.

Koko toukokuun ajan on myös käynnissä *Tulta toukokuussa!* -haastetapahtuma yhdessä Suomen Reserviupseeriliiton kanssa. Jäsenistöä kannustetaan suorittamaan vähintään yksi kymmenen laukauksen ampumasarja toukokuun aikana ja kirjaamaan suoritus verkkolomakkeelle. Aktiivisimmat piirit ja yhdistykset palkitaan kannustinpalkinnoin, ja kaikkien osallistujien kesken suoritetaan lahjakorttien ja tuotepalkintojen arvonta. Viime vuonna tapahtuman yhteydessä ammuttiin peräti 980 000 laukausta.

Touko-kesäkuun vaihteessa järjestetään nelipäiväinen RESUL Four Day March -etämarssitapahtuma, jossa neljän päivän aikana tulee suorittaa

vähintään 10 kilometriä kävellen tai juosten. Kovimmat marssijat ovat viime vuosina suorittaneet neljän päivän aikana yli 160 kilometriä. Marssihaasteen organisoii Reserviläisurheiluliitto. Reserviläisliitto on yksi kolmesta Reserviläisurheiluliiton jäsenjärjestöstä.

Yhteisöllisyyttä

Vapaaehtoinen maanpuolustuskenttä tarjoaa nykyään monipuolisesti mahdollisuuksia pitää yllä fyysistä kuntoa, ampumataitoaan ja muita tärkeitä poikkeusolojen valmiuksia.

Yhteisöllisyyden merkitys myös korostuu toiminnassa. Liitto toteuttaa vuosittain jäsenkyselyn, ja tuoreimmassa kyselyssä kolme tärkeintä syytä kuulua paikalliseen reserviläisyhdistykseen olivat jäsenistön mukaan halu tukea maanpuolustusta, kiinnostavat tapahtumat ja toiminta sekä mahdollisuus tavata samanhenkisiä ihmisiä. Yhdessä tekeminen on siis reserviläistoiminnan kulmakiviä.

Päiset tutustumaan oman alueesi reserviläistoimintaan menemällä verkossa osoitteeseen reservilaisliitto.fi/tapahtumakalenteri. ■

*Antti Pynttari
Viestintäpäällikkö
Reserviläisliitto*

Reserviläisliiton piireissä ja yhdistyksissä järjestetään paljon muun muassa liikuntatapahtumia.

Taideteokset luovat viihtyisyyttä ja kuvastavat Ivalon sotilaskodin ympärillä levittäytyvää Lapin luontoa ja vanhaa kulttuuria.

Ivalon rajasotilaskoti - Suomen pohjoisin sotilaskoti

Ivalon sotilaskoti oli ensimmäinen Rajasotilaskotiyhdistyksen käyttöön avattu uusi koti. Kodin juhlalliset avajaiset pidettiin 22. kesäkuuta 1947. Sotilaskoti oli koristettu kukin, köynnöksin ja lipuin, ja paikalla oli noin 40 vierasta sekä kuokkavieraina noin miljoona sääskeä. Ohjelmassa oli puheita, runonlausuntaa, soittoa ja kunnan kahvit.

Tästä vanhasta ja varmasti aikanaan modernista sotilaskodista ei valitettavasti ole enää muuta kuin muistot jäljellä. Ivalon nykyinen sotilaskoti vihittiin käyttöön 5. marraskuuta 1974. Helsingistä paikalle matkusti suuri joukko sisaria ajanpuutteen vuoksi lentokoneella ja rahanpuutteen vuoksi kukin omalla kustannuksellaan.

Ivalon lentokentällä juhlaväen otti vastaan Lapin rajavartioston päällikkö **Jyrki Kärkkäinen**. Ohjelma alkoi lohikeitolla varuskunnan ruokalassa, ja vihkiäisjuhlaa vietettiin kasarmien juhlasalissa. Juhlapuheen piti Rajavartiolaitoksen päällikkö, kenraaliluutnantti **Otto Ylirisku**. Sotilaskodissa tarjoiltiin kaikille kutsuvieraille ja paikalla olleille rajamiehille eli yhteensä noin 200 hengelle kakukahvit.

Kodikas koti ja uimahalli

Sotilaskotia kehitettiin kodikkaaksi uusine kalusteineen, Ivalon sisarten tekemine raanuineen ja Askon lahjoittamine sohvakalustoineen. Saatiinpa sotilaskotiin lahjoituksena myös väritelevisio! Ivaloon valmistuneessa uudessa rakennuksessa oli myös toimisto- ja majoitustiloja sekä kirsikkana

Ivalossa opastetaan sotilaskotiin myös saamen kielellä.

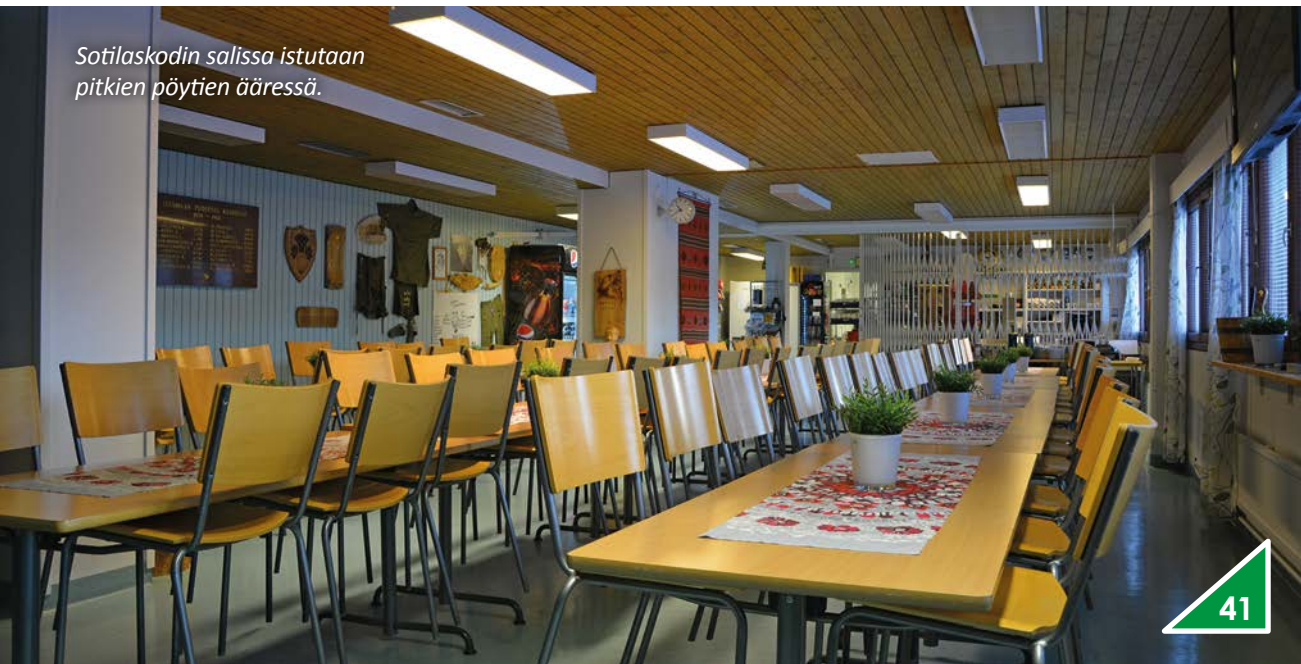
kakussa kellaritiloissa uimahalli Inarin kunnan asukkaiden iloksi.

Ajan hammas puree niin meitä kuin rakennuksia, ja niin on käynyt 70-luvulla avatulle, silloin niin uudelle ja hienolle rakennukselle. Suurella ilolla vastaanotettu rakennus on päässyt rapistumaan ja on kipeästi remontin tarpeessa. Uusia suunnitelmia on tehty sekä sotilaskotiin että uimahalliin, ja vuoden 2026 alussa päästään nykysuunnitelmien mukaan aloittamaan aikaa vievä ja laaja remontti. Tämä merkitsee sotilaskodin siirtoa väistötiloihin varuskunnan vanhaan kerhorakennukseen. Tilat ovat pienet, vain noin puolet nykyisistä tiloista, mutta toiminta jatkuu, ja varusmiehet pääsevät viettämään vapaa-aikaansa mahdollisimman viihtyisäksi tehdyssä uusvanhasa sotilaskodissa.

Rakennuksessa, jossa Sotilaskoti sijaitsee, aloitetaan vuoden kuluttua mittava remontti.

Sotilaskodin salissa istutaan pitkien pöytien ääressä.

Hyvä maine ja vetovoima

Rajavartioston Ivalon varuskunnassa suorittaa varusmiespalvelustaan noin 150 nuorta miestä vuosittain. Tällä hetkellä varuskunta-alue kokee varmasti suurimman muutoksen, mitä siellä koskaan on tehty. Uusien kasarmirakennusten pitäisi olla valmiina tämän vuoden loppuun mennessä, minkä jälkeen myös vapaaehtoista varusmiespalvelusta suorittavilla naisilla on mahdollisuus päästä Ivaloon palvelustaan suorittamaan.

Ivalon varuskunta on palvelupaikkana vaativa. Lapin pitkät, lumiset talvet ja paukkuvat pakkaset vaativat varusmiehiltä kovaa kuntoa ja ehkä tavallista enemmän sitä kuulua suomalaista sisua. Ivalon pieni sotilaskoti ja sen iloinen henkilökunta pyrkii omalta osaltaan helpottamaan varusmiesten jaksamista. Yhdessä Ivalon varuskunnalla ja sen sotilaskodilla on hyvä maine ja vetovoima. Erääsäkin perheessä isä ja kolme poikaa ovat kaikki suorittaneet varusmiespalveluksensa Ivalossa. Tytärkin olisi halunnut, mutta silloin se ei vielä ollut mahdollista. ■

*Tiina Koskinen
Puheenjohtaja
Rajasotilaskotiyhdistys ry*

Karhu valvoo Ivalon rajasotilaskodissa.

*Rajajääkäri sotilaskodinhoitaja
Raija Haapasaaren asiakkaana.*

Sodevinkit

Oletko keksinyt jonkun oivallisen keinon helpottaa sotilaskotiötä esimerkiksi keittiössä, kassalla, kirjastossa, linjastossa tai missä tahansa, missä sotilaskotiötä tehdään?

Tämä on uusi sodevinkkipalsta, jonka toteutukseen kannustamme kaikkia lehden lukijoita. Julkaisemme lyhyitä kuvauksia vinkeistä tai nikseistä, joita voi hyödyntää sotilaskotiitoiminnassa. Myös kuvan voi lähettää mukaan. Vaikka niksisi tuntuisi helpolta, pieneltä ja mitättömältä, lähetä se silti osoitteeseen toimitus@sotilaskotiliitto.fi!

Vinkki #1

Sain olla toukokuussa 2024 mukana Rovajärvellä pidetyssä isossa kansainvälisessä harjoituksessa, ja eräällä autokeikalla amerikkalaiset kehuivat Heinuvaaran leirisotilaskodin munkkeja käytännöllisiksi niiden rengasmuodon vuoksi: eräs sotilas tuli luukulle pitkähäkö metsästä poimittu keppi mukanaan ja osti parikymmentä rengasmunkkia pujottaen ne siihen keppiin. Kehui, että on kätevämpi tapa viedä kavereille kepeissä kuin paperipusseissa, koska roskaa ei näin synny.

Vinkkinä on siis harjoituspaikoille leivottaessa tehdä niitä rengasmunkkeja pallomuo-toisten sijaan. Paperiset/muoviset pussit kun ovat oikeasti metsässä vain haitallista roskaa.”

*Irene Blom
RSKY/ Upinniemi*

Vinkki #2

Säkylän sotilaskodinjohtaja Anniina Juholan ei tarvinnut kuin hieman vihjaista, niin Porin prikaatin kuljetuskeskus huolsi, tuunasi ja lahjoitti sotilaskodin henkilökuntaa varten kauniin, nimikoidun polkupyörän. Pyörää on tarkoitus käyttää varuskunta-alueen sisällä, kun tehdään pikaisia tarkastuskäyntejä kasarmien juoma-automaateille.

Kun tämä pyörä liikkuu varuskunnassa, kaikki tietävät, että sotilaskoti on liikkeellä!

Säkylän Sotilaskotiyhdistys ry

Marko Lintunen

Muistamme

Ester Eskola 13.5.1925 – 12.3.2025

Honkajoella syntyneelle Esterille maanpuolustus tuli verenperintönä äidiltä, joka toimi lääkintätehtävissä lottana jo sisällissodan aikaan Honkajoella. Perhe muutti Niinisaloon 1937. Esterille oli itsestään selvää liittyä lottajärjestöön heti, kun ikä riitti: pikkulottiin 1937, lottajärjestön koejäseneksi 1940 ja varsinaiseksi lotaksi vuotta myöhemmin.

Ester liittyi vuonna 1970 Niinisalon sotilas-kotiyhdistykseen ja toimi vapaaehtoisena eri jaostoissa, kunnes vuonna 1972 alkoi 16 vuotta kestänyt palkkatyö sotilaskodissa. Sen jälkeen Estu oli toiminnassa mukana viime vuosiin asti.

Esterille Lapin-leirit olivat vuoden kohokoh-ta. Jo matkat sotilasjunassa Misiin olivat täynnä tohinaa, sillä monesti junaan perustettiin pieni kantiini. Perille päästyä sotilaskoti laitettiin myyntikuntoon nopeasti. Aktiivista ja aina nuorekasta Esteriä tarvittiin tuomaan iloa ja huumoria arkiseen aherrukseen ja pitkiin päiviin.

Vuosien varrella Esteristä tuli monien tykkimiessukupolvien äidillinen Estu, kaikkien sotilaiden äiti. Tunnustuksena työstään hänet kutsuttiin Niinisalon sotilaskotiyhdistyksen

kunniajäseneksi 2023.

Ester harrasti puutarhanhoitoa sekä omalla pihallaan Niinisalon Linnunlaulussa että sotilas-kodin kukkapenkeissä. Toinen harrastus olivat käsityöt. Lisäksi iloinen ja auttavainen Ester oli oman kyläyhteisönsä toiminnassa suuri primus motor: hänet tunnettiin varuskunnan ulkopuolel-la Rouva Niinisalona.

Maanpuolustus, sotilaskoti ja meidän nuoret poikamme, niitä Ester vaali loppuun asti.

Muistosi elää meissä aina. Lepää rauhassa.

Hannnele Toivonen

Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Muistamme

Kristina Arponen 1948–2024

Kristina "Pikke" Arponen liittyi Niinisalon sotilaskotiyhdistyksen jäseneksi vuoden 1987 alussa.

Kouluhammashoitajalle työ nuorison parissa oli tuttua, joten siirtyminen varttuneemman nuorison joukossa työskentelyyn sujui kitkat-tomasti. Varusmiesten palvelemisesta ja heidän hyvinvoinnistaan huolehtimisesta muodostui hänelle uusi tehtäväkenttä.

Sisartyö alkoi LSK:ssa. Maastokeikkoja seurasivat Rovajärven ampumaleirit, joihin hän osallistui viisi kertaa.

Pikke omistautui sotilaskotityölle ja oli monessa mukana. Hän toimi LSK-jaoston varapäällikkönä vuosina 1991 ja 1992 sekä pizzajaoston päällikkönä, hirsisotilaskodin

perustajana ja sen päällikkönä. Ohjel-majaoston päällik-könä Pikke oli viisi vuotta 1998–2002. Hallituksen varajäsen hän oli 1995–1996.

37.vuotisesta työpanoksesta Kris-tinalle on myönnetty vuosimerkkien lisäk-si maanpuolustusmitali 31.3.1994, pronssinen ansiomerkki, tykistöristi ja Suomen Valkoisen Ruusun 1. luokan mitali.

Jäsenyys Niinisalon sotilaskotiyhdistyksessä päättyi 5.11.2024 Kristinan vaivuttua lkiuneen.

Leena Manninen

Niinisalon Sotilaskotiyhdistys ry

Muistamme

Eeva Ukonmaanaho 1932–2025

Maaliskuinen aamu toi meille suruviestin yhdistyksemme pitkäaikaisen jäsenen **Eeva Ukonmaanahon** siirtymisestä ajasta ikuisuuteen. Hän oli syntynyt Ylikiimingissä ja teki siviilityöuransa kudonnanneuvojana.

Oulun Sotilaskotiyhdistykseen Eeva liittyi 1990. Paitsi työssään ahkerana rivisisarena, hän kantoi runsaasti vastuuta päällikkönä käsityö-, tarjoilu- ja leipomojaostoissa vuosina 1995–2003. Työskenteli hän hetken aikaa myös yhdistyksen palkattuna leipurina.

Varusmieskoulutuksen loputtua Oulussa 1998 yhdistyksen ammattileipurit jouduttiin sanomaan irti. Vastuun leipomotoiminnan jatkumisesta ottivat vapaaehtoiset sisaret, etunenässä Eeva ja **Sylvi Takaluoma**. Heidän johdollaan

opeteltiin leipomaan myös kenttäolosuhteissa milloin telloissa, eri kouluilla ja kylätaloilla.

Eeva ja Sylvi tulivat tutuiksi myös muiden yhdistysten jäsenille kiertämällä ympäri Suomen eri leirialueilla järjestetyissä sotaharjoituksissa leipomassa.

Vapaaehtoisen leipomotoiminnan kehittämistä heidät palkittiin Ritarimaljalla 1998. Ansioistaan sisarena Eeva palkittiin myös pronssisella ansiomerkillä, sotilaskotiansioristillä sekä maanpuolustusmitalilla. Eevaa jäivät kaipaamaan yhdistyksen sisarten ja veljien lisäksi kolme lasta perheineen sekä laaja sukulaisten ja ystävien joukko.

Maria Vesterinen

Oulun Sotilaskotiyhdistys ry

SYKSYN KOULUTUKSIA

- Vapaaehtoisjohtaja-verkkokurssi alkaa 18.8. klo 18. Kurssin seuraavat kuusi tapaamista toteutetaan seuraavina maanantaipäivinä: 1.9, 15.9, 29.9, 13.10, 27.10. ja 10.11.
- Yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien sekä kodinhoitajien neuvottelupäivä 11.9.
- Sotilaskotiliiton ja Maanpuolustusnaisten Liiton yhteisessä SoMa-harjoituksessa Haminassa 26.-28.9.2025 toteutetaan Sotilaskotiliiton ja MPK:n koulutusohjelman mukaisista koulutuksista
 - Puolustusvoimien harjoitusten sotilaskotitoiminnan johtaminen
 - Liikkuvan sotilaskotitoiminnan koulutus
 - Kouluttajakoulutus (MPK K1) - Kouluttajana sotilaskotitoiminnassa

SoMa

- Sotilaskotiliiton huomionosoitukset -koulutus (Teams) 30.9.
- Talouskoulutus (Teams) 14.10.
- Someagenttien tapaaminen (Teams) 15.11.

Tarkemmat tiedot sekä ilmoittautumisohjeet ja -linkit löytyvät lähempänä tilaisuutta ilmestyvistä Vihreistä viesteistä.

SE JAFFAN MAKUINEN ENERGIAJUOMA

HARTWALL
JAFEEA
Booster

ILMOITUSTAULU

Uusien puheenjohtajien esittely

Sotilaskotiyhdistysten tänä vuonna tehtävänsä aloittaneiden uusien puheenjohtajien esittelyt julkaistaan seuraavassa Sotilaskoti-lehdessä 3/2025.

Sotilaskoti-rakennuksia

esittelevässä sarjassamme vierailemme tällä kertaa Suomen pohjoisimmassa sotilaskodissa. Missä se on, lue ja katsele kuvia sivuilta 40–42.

Seuraavan lehden aineistopäivä on 5.8.2025.

Kirjoitusvuorossa ovat Säkylän, Haminan, Tuusulan ja Luonetjärven sotilaskotiyhdistykset sekä Rajasotilaskotiyhdistyksen Imatran ja Ilomantsin paikallisosastot ja Rannikkosotilaskotiyhdistyksen Hangon paikallisosasto.

Lehden teema on "Yhteinen ja yhtenäinen viestintä".

Mistä tahansa aiheesta voi kuitenkin lähettää kirjoituksia ja kuvia, myös muulloin kuin oman yhdistyksen kirjoitusvuorolla, osoitteeseen toimitus@sotilaskotiliitto.fi.

Esittelemme vapaaehtoisia maanpuolustusjärjestöjä

Lue lisää Reserviläisliitosta sivuilta 38–39.

Sotilaskotipäiville Turkuun

Sotilaskotipäivät pidetään Turussa 23.–24.8.2025. SITOVAT ilmoittautumiset **viimeistään 23.5.2025** osoitteeseen, joka on julkaistu Vihreässä viestissä 1/2025.

Myös oheisen qr-koodin kautta pääsee tapahtumasisivulle, josta voi lukea päivien ohjelman, retkikohteet, ilmoittautumisohteet, hotellit ja rjoukset varausohjeineen sekä tietoa Sotilaskotijärjestön Tuen myöntämisestä yöpymistuesta.

